

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (Ձև 5)

(հազ.դրամ)

01 հունվարի 2018թ.-ից մինչև 30 սեպտեմբերի 2018թ.

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ

1.1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված «Հայկապ Բանկ» ՍՊԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժութային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում , թվով 31 մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, ևս 29-ը՝ ՀՀ մարզերում և 2-ը՝ ԼՂՀ-ում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Պուշկինի 19:

2018թ.-ի երրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 918 մարդ:

14.12. 2016թ. Միացման պայմանագրով ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ին միացել է ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ԲԱՆԿ ԲԲԸ-ն: Միացման արդյունքում ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ԲԱՆԿ ԲԲԸ-ի ակտիվներն ու պարտավորությունները, իրավունքներն ու պարտականությունները անցել են ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ին:

Սույն ծանոթագրություններում ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդները ներառում են նաև ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ԲԱՆԿ ԲԲԸ-ից ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ ԲԲԸ-ին անցած մնացորդները:

1.2. Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից, ինչպես նաև Եվրասիական Տնտեսական Միությունում զարգացումներից, որի հետ շարունակվում է ՀՀ տնտեսության ինտեգրումը:

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

1.3 Կորպորատիվ կառավարում.

1.3.1. Բանկի խորհուրդը բաղկացած է հինգ անդամներից հետևյալ կազմով.

Արզիկ Սուվարյան-խորհրդի նախագահի ժ/պ,

Վահրամ Ղազարյան-խորհրդի անդամ,

Կորյուն Աթոյան-խորհրդի անդամ,

Յան Դիվելգայթ-խորհրդի անդամ:

1.3.2. Բանկի վարչությունը բաղկացած է ութ անդամներից հետևյալ կազմով .

Աշոտ Օսիպյան-վարչության նախագահ, գործադիր տնօրեն,
Դավիթ Հարությունյան-վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի առաջին տեղակալ,
Բագրատ ճգնաչյան -վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի տեղակալ,
Կարեն Սարգսյան -վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի տեղակալ,
Տիգրան Գալստյան -վարչության անդամ, գլխավոր հաշվապահ,
Սուրեն Կարապետյան -վարչության անդամ, Կորպորատիվ գործառնությունների վարչության պետ,
Զարուհի Մելքոնյան -վարչության անդամ, Միջազգային գործառնությունների և թղթակցային հաշիվների վարչության պետ,
Կարեն Հակոբյան -վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ

1.3.3. Կանոնադրական կապիտալը

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ը հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն: Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը բաղկացած է թվով 1,760,731 հատ 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով հասարակ բաժնետոմսերից: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ բաժնետերերի քանակը 73 է: Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են "Ֆլեշ" Սպր-ն և Բարսեղ Բեգլարյանը:

1.3.4. Բանկի ղեկավարության վարձատրությունը

Կատարվում է Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա: Բանկի ղեկավարությանը պարգևավճարներ չեն վճարվում:

1.3.5. Արտաքին աուդիտ

Ընտրությունը կատարվում է մրցութային եղանակով: Արտաքին աուդիտի վարձատրության չափը որոշվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

2.1. Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

2.2. Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

2.3. Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

2.4. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընթացիկ տարում Բանկն առաջին անգամ կիրառել է որոշ ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք կիրառելի են 2017թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար: Բանկն ավելի վաղ չէր ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որն ուժի մեջ էր մտել, բայց դեռ չէր կիրառվել: Չնայած ներքոհիշյալ ստանդարտներն ու փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառվել են 2017թ-ին՝ դրանք որևէ էական ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Բացահայտման նախաձեռնություն (ՀՀՄՍ 7 փոփոխություններ)*
- *Հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում չիրացված կորուստների համար (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)*
- *2014-2016թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ տարբեր չափանիշներով (ՖՀՄՍ 12 փոփոխություններ)*

2.5. Բանկի կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Դեկլարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Բանկի կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում:

ՖՀՄՍ 9, Ֆինանսական գործիքներ (2014)

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտել 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է *ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)*

2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է Բացասական փոխհատուցմամբ կանխավճարի առանձնահատկությունները (ՖՀՄՍ 9 փոփոխություններ): Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ:

2014թ. հուլիսին Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդը (ՀՀՄՍԽ) թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի («Ֆինանսական գործիքներ») վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը ուժի մեջ է մտել 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ նախապես կիրառելու թույլտվությամբ: Այն փոխարինում է *ՀՀՄՍ 39-ին («Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը»)*:

Բանկը կիրառում է 2014թ. հուլիսին թողարկված ՖՀՄՍ 9-ը 2018թ. հունվարի 1-ին և նույն ամսաթվին ընդունում է նաև 2017թ. հոկտեմբերին ՀՀՄՍԽ-ի թողարկած ՖՀՄՍ 9 փոփոխությունները:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր մոտեցում, որը արտացոլում է այդ ակտիվների կառավարման համար օգտագործվող ընդհանուր և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի առանձնահատկությունները:

ՖՀՄՍ 9-ը ֆինանսական ակտիվների համար ներառում է երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Բանկը, բաժնային գործիքների համար, որոնք չեն պահվում առևտրային նպատակներով, սկզբնական ճանաչման պահին կարող է կատարել իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) չափելու անհակադարձելի ընտրություն: Այս ընտրությունը յուրաքանչյուր ներդրման համար կատարվում է առանձին:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են վերը նշված դասերից մեկում: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառմամբ դադարեցվում են ՀՀՄՍ 39-ով սահմանվող՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, վաճառքի համար մատչելի և իրական արժեքով՝ շահույթ կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգումները:

ՖՀՄՍ 9-ը անդրադառնում է 01 հունվարի 2018թ-ի դրությամբ պահվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման վրա հետևյալ կերպ.

- Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները և առևտրային նպատակով պահվող ածանցյալ գործիքները, որոնք պահվում էին ռիսկի կառավարման նպատակով և որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն չափվում էին իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի նույնպես չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- Բանկերին և հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն դասակարգված էին որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր և չափվում էին ամորտիզացված արժեքով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ընդհանուր առմամբ նույնպես չափվում են ամորտիզացված արժեքով,
- Մինչև մարման ժամկետը պահվող պարտքային գործիքները (արժեթղթերը), որոնք ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն չափվում էին ամորտիզացված արժեքով, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ընդհանուր առմամբ նույնպես չափվում են ամորտիզացված արժեքով,
- ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն վաճառքի համար մատչելի դասակարգված պարտքային գործիքները, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իրականացնում արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) կամ իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL)՝ կախված կոնկրետ հանգամանքներից,
- Բաժնային գործիքների մեծ մասը, որոնք համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի դասակարգված էին որպես վաճառքի համար մատչելի, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի չափվում են իրականացնում արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI):

2018թ-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ դասակարգման և չափման գնահատումը ազդում է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա այնպես, ինչպես 2018թ-ի հունվարի 1-ին, քանի որ ՖՀՄՍ 9-ը պահանջում է, որ բիզնես մոդելի գնահատումը կատարվի սկզբնական կիրառման օրվա դրությամբ գոյություն ունեցող փաստերի և հանգամանքների հիման վրա, որը Բանկի համար հանդիսանում է 2018թ-ի հունվարի 1-ը:

ՖՀՄՍ 9-ը հիմնականում պահպանում է ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման համար ՀՀՄՍ 39-ի ներկա պահանջները:

Այնուամենայնիվ, համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները սահմանված իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով (FVTPL-ով)՝ ճանաչվում էին շահույթ և վնասում, մինչդեռ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն իրական արժեքի այդ փոփոխությունները հիմնականում ներկայացվում են հետևյալ կերպ.

- Պարտավորության սեփական վարկային ռիսկին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխության գումարը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում (OCI), և
- իրական արժեքի փոփոխության մնացած գումարը ներկայացվում է շահույթ և վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների, վարկերի տրամադրման պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի արժեզրկում

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ի «կրած կորուստների» մոդելը՝ ապագայի վրա հիմնված «ակնկալվող պարտքային կորուստների» մոդելով: Նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը Բանկից պահանջում է զգալի մասնագիտական դատողություններ, թե ինչպես են տնտեսական գործոնների փոփոխություններն ազդում հավանականությամբ կշռված ակնկալվող պարտքային կորուստների վրա:

Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ ճանաչում է ստորև նշված այն ֆինանսական գործիքների գծով, որոնք չեն հանդիսանում իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով հաշվառվող.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
- այլ համապարփակ եկամտի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր,
- պայմանագրային ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր:

ՖՅՄՍ 9-ի համաձայն բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

ՖՅՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները բարդ են և կպահանջեն ղեկավարության դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, հատկապես հետևյալ ոլորտներում.

- գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էական է աճել,
- ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մեջ կանխատեսվող մակրոտնտեսական տեղեկատվության ընդգրկում,
- դեֆոլտի սահմանում:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հիմնական մուտքային տարրերն են հանդիսանում հետևյալ փոփոխականները.

- դեֆոլտի հավանականություն (PD),
- դեֆոլտի դեպքում վնասի գործակից (LGD),
- դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD):

Բանկը այս ցուցանիշները ստանում է ներքին վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից, որոնք օգտագործվում են կարգավորող մոդելներում: Կանխատեսվող տեղեկատվությունը արտացոլելու համար՝ դրանք ճշգրտվում են:

ՖՅՄՍ 9-ի ուժի մեջ մտնելու հետ կապված Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ամենաէական ազդեցությունն ակնկալվում է, որ կլինի արժեզրկման նոր պահանջների հետևանքով: ՖՅՄՍ 9-ի նոր արժեզրկման մոդելի կիրառումը հանգեցնում է ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկումից կորուստների ավելացմանը և փոփոխականությանը: Արժեզրկման նոր պահանջներն առավել մեծ ազդեցություն ունեն երկարաժամկետ չապահովված վարկային պրոդուկտների, ինչպիսիք են օվերդրաֆտներն ու վարկային քարտերը, կորուստների պահուստի վրա:

Անցումային դրույթներ

ՖՅՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները հիմնականում կիրառվում են հետադարձ, բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի.

- Բանկը օգտվում է ընտրության առավելությունից, որը թույլ է տալիս չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համեմատական տվյալները ֆինանսական գործիքների դասակարգման և գնահատման (ներառյալ արժեզրկման) փոփոխությունների առումով: ՖՅՄՍ 9-ի ընդունման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները հիմնականում ճանաչվում են չբաշխված շահույթում և պահուստներում 2018թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ:
- Հետևյալ գնահատումներն են կատարվում այն փաստերի և հանգամանքների հիման վրա, որոնք առկա են սկզբնական կիրառման օրվանից.

այն բիզնես մոդելի որոշումը, որի շրջանակում պահվում է ֆինանսական ակտիվը,

իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL) որոշ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերաբերյալ նախկին կայացրած որոշումների չեղարկում և նոր որոշումների կայացում,

առևտրային նպատակներով պահվող որոշ բաժնայի գործիքներ իրականան արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով (FVOCI) չափելու վերաբերյալ որոշման կայացում,

իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL) ֆինանսական պարտավորությունների վերաբերյալ որոշման կայացում, թե արդյոք ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ներկայացումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի

միջոցով, կարող է ստեղծել կամ ընդլայնել հաշվապահական անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում:

Եթե պարտքային գործիքները 2018թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ ունեն ցածր վարկային ռիսկ, ապա Բանկը որոշում է, որ վարկային ռիսկը էական չի աճել սկզբնական ճանաչումից հետո:

ՖՅՄՍ 15, Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

ՖՅՄՍ 15-ը ներկայացնում է հասույթի ճանաչման նոր պահանջներ՝ փոխարինելով *ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր»,* և որոշ հասույթի հետ կապված մեկնաբանություններ: Նոր ստանդարտը սահմանում է հսկողության վրա հիմնված հասույթի ճանաչման մոդել և տրամադրում է հավելյալ ուղղորդում մանրամասնորեն չլուսաբանված տարբեր բնագավառներում գործող ՖՅՄՍ-ների ներքո, այդ թվում, թե պայմանավորվածությունների համար ինչպես հաշվառել բազմաթիվ կատարողական պարտավորությունները, փոփոխական գնագոյացումը, հաճախորդների փոխհատուցման իրավունքները, մատակարարների հետգնման տարբերակները և այլ ընդհանուր բարդություններ:

ՖՅՄՍ 15-ը ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջաններում: Բանկի ղեկավարությունը դեռ չի գնահատել ՖՅՄՍ 15-ի ազդեցությունը այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՅՄՍ 16, Վարձակալություն

ՖՅՄՍ 16-ը ներկայացնում է վարձակալության հաշվառման նոր պահանջներ և փոփոխություններ: ՖՅՄՍ 16-ը սահմանում է, որ վարձակալները պետք է հաշվառեն վարձակալությունները «հաշվապահական հաշվեկշռում»՝ ճանաչելով «օգտագործման իրավունքը» որպես ակտիվ և վարձակալության գծով համապատասխան պարտավորությունը:

Միևնույն ժամանակ ՖՅՄՍ 16-ը՝

- փոփոխում է վարձակալության սահմանումը,
- սահմանում է ակտիվի և պարտավորության հաշվառման պահանջներ, այդ թվում՝ այնպիսի առանձնահատկություններ, ինչպիսիք են ոչ-վարձակալական տարրերը, փոփոխվող վարձակալական վճարները և արտոնյալ (օպցիոն) ժամանակաշրջանները;
- ազատման հնարավորություն է տալիս կարճաժամկետ վարձակալությունների և ցածրարժեք ակտիվների համար,
- փոխում է «վաճառք հետադարձ վարձակալությամբ» պայմանավորվածությունների հաշվառումը,
- մեծապես պահպանում է ՀՀՄՍ 17-ի մոտեցումը՝ վարձատուների հաշվառման մասով;
- ներկայացնում է նոր բացահայտման պահանջներ:

ՖՅՄՍ 16-ը ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Թույլատրվում է ստանդարտի վաղաժամկետ կիրառումը՝ պայմանով, որ ՖՅՄՍ 15-ը «*Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ*», նույնպես կիրառվի: Բանկի ղեկավարությունը դեռևս չի գնահատել ՖՅՄՍ 16-ի ազդեցությունը սույն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այլ ստանդարտներ

Հետևյալ փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները զգալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- 2014-2016թթ. ՖՅՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ-ՖՅՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 28 փոփոխություններ (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)

- ՀՀՄՍ 40 (Փոփոխություններ) «Ներդրումային գույք»՝ Ներդրումային գույքի վերադասակարգումներ (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 22 «Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ» (ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ին)
- ՖՀՄՄԿ 23 «Անորոշություն շահութահարկի մոտեցումների շուրջ» (ուժի մեջ է մտնում 2019թ. հունվարի 1-ին)

Ծանոթագրություն 3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

3.1. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող կամ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ջուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Ջուտ եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսները, շահաբաժինները:

3.2. Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից հողվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և

պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հոդվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հոդվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերազնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2018թ. սեպտեմբերի 30	2017թ. դեկտեմբերի 31
• ԳՂ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	482.71	483.94
• ԳՂ դրամ/1 Եվրո	559.65	512.20

3.2. Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են

առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

3.3. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.4. Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

3.5. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

3.6. Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Բիզնես մոդելի և դրամական միջոցների հոսքերի համար իրականացվող գնահատումների արդյունքում Բանկը որոշում է ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը: Ֆինանսական ակտիվների համար առկա են հետևյալ դասակարգումները՝

- Ամորտիզացված արժեք, չափվում են հավաքելու համար պահվող բիզնես մոդելում պահվող ակտիվները,
- Իրական արժեք՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, չափվում են հավաքելու և վաճառելու համար պահվող բիզնես մոդելում պահվող ակտիվները:
- Իրական արժեք՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, չափվում են այլ բիզնես մոդելում պահվող ակտիվները:

Ամորտիզացված արժեք

Սկզբնական դասակարգումը և չափումը

Ֆինանսական ակտիվները պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- դրանք դասակարգվում են հավաքելու համար պահվող բիզնես մոդելում, և
- դրանք առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Բաժնային գործիքներում ներդրումները, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքները չեն բավարարում միայն "մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ" գնահատման չափանիշներին, և հետևաբար դրանք չեն կարող դասակարգվել ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող պորտֆելում:

Չետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ հանած արժեզրկման պահուստի գումարը: Տոկոսը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Պահուստում ճանաչված սկզբնական գումարը, ինչպես նաև հետագա փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեք՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով

Սկզբնական դասակարգումը և չափումը

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, երբ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ակտիվը դասակարգվում է "հավաքելու" վաճառելու համար պահվող" բիզնես մոդելում,
- այն առաջացնում է դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Ինչ վերաբերում է բաժնային գործիքներին, դրանց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է կատարել անշրջելի ընտրություն՝ կոնկրետ բաժնային գործիքները դասակարգել որպես իրական արժեքով հաշվառվող՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Այս որոշումը կատարվում է յուրաքանչյուր բաժնային գործիքի համար առանձին:

Չետագա չափումը

Պարտքային գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բանկը շահույթում կամ վնասում է ճանաչում արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսը, արժեզրկման պահուստի սկզբնական գումարն ու դրանց հետագա փոփոխությունները, ինչպես նաև արտարժույթի փոխարժեքի տարբերությունների հետ կապված օգուտներն ու վնասները:

Պարտքային գործիքների ապաճանաչման կամ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվ վերադասակարգման ամսաթվի դրությամբ պարտքային գործիքների արտարժույթի փոխարժեքի տարբերությունների հետ կապված կուտակային օգուտներն ու վնասները վերադասակարգվում են շահույթում կամ վնասում:

Բաժնային գործիքներ

Եթե Բանկը կատարել է ընտրություն և սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգել է բաժնային գործիքում կատարված ներդրումը որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, ապա այդ բաժնային գործիքների իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները ներկայացվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Ի տարբերություն պարտքային գործիքների, որոնք նախորոշվել են որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, բաժնային գործիքների հետ կապված՝

Օգուտներն ու վնասները, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հետագայում չեն փոխանցվում շահույթ կամ վնաս՝ չնայած այն բանի, որ կուտակային օգուտներն ու վնասները կարող են տեղափոխվել սեփական կապիտալի հոդվածների միջև (չբաշխված շահույթ),

Բաժնային գործիքները ենթակա չեն արժեզրկման հաշվարկների:

Այն դեպքերում, երբ կազմակերպությունը կատարել է նման ընտրություն, շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեք՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն բավարարում որպես անորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, դասակարգվելու չափանիշներին, չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ի լրումն, որոշակի հանգամանքերում հնարավոր է նախորոշել ֆինանսական ակտիվները որպես "իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող": Մասնավորապես, սկզբնական ճանաչման պահին, Բանկը կարող է ֆինանսական ակտիվը նախորոշել որպես "իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող", որը հակառակ դեպքում կնախորոշվեր "անորտիզացված արժեքով՝ չափվող կամ "իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով" չափվող: Սակայն նման նախորոշում կարելի է կատարել միայն այն դեպքում, եթե դա կվերացնի կամ էապես կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կարող էր առաջանալ:

Որևէ պահանջ չկա այս ընտրությունը կիրառել հետևողականորեն բոլոր նմանատիպ գործարքներին: Փոխարենը Բանկն է որոշում այն կիրառել, եթե դա հանգեցնում է առավել պատշաճ տեղեկատվությանը:

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը

Բանկը վերադասակարգում է ֆինանսական ակտիվները, եթե կատարվել է այդ ֆինանսական ակտիվների կառավարմանն ուղղված բիզնես մոդելի փոփոխություն:

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգում առաջացնող բիզնես մոդելի փոփոխության դեպքում, վերադասակարգումը կատարվում է առաջընթաց՝ բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո առաջին հաշվ"տու ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆինանսական հաշվ"տվությունն"րում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է ֆինանսական պարտավորությունները որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ.

- ֆինանսական պարտավորությունների՝ «իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող»: Այդպիսի պարտավորությունները, ներառյալ պարտավորություն հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, պետք է հետագայում չափվեն իրական արժեքով:
- ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են,
 - երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապահովագրման պայմաններին, մասնավորապես՝ եթե Բանկը պահպանել է փոխանցված ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և պետք է շարունակի փոխանցված ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչել, իսկ ստացված հատուցման գծով պետք է ճանաչի ֆինանսական պարտավորությունը: Հետագա ժամանակաշրջաններում Բանկը պետք է ճանաչի փոխանցված ակտիվից ստացված ցանկացած եկամուտ և ֆինանսական պարտավորության գծով կրած ցանկացած ծախս:
 - կամ երբ կիրառվում է շարունակական ներգրավվածության մոտեցումը: Այս մոտեցումը կիրառվում է, եթե Բանկը ակտիվը ճանաչում է իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, և ճանաչում է նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը և համապատասխան պարտավորությունը չափվում են այնպիսի հիմունքով, որն արտացոլում է Բանկի կողմից պահպանած իրավունքներն ու պարտականությունները: Համապատասխան պարտավորությունը չափվում է այնպես, որ փոխանցված ակտիվի և համապատասխան պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը՝
 - ա) Բանկի կողմից պահպանած իրավունքների և պարտականությունների ամորտիզացված արժեքն է, եթե փոխանցված ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, կամ
 - բ) հավասար է Բանկի կողմից պահպանած իրավունքների և պարտականությունների իրական արժեքին՝ առանձին չափվելու դեպքում, եթե փոխանցված ակտիվը չափվում է իրական արժեքով:
 - գ) ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի:

Ապաճանաչում`

- 1) Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, երբ Բանկը կորցնում է վերահսկողությունն այդ ակտիվը կազմող պայմանագրային իրավունքների նկատմամբ: Սա տեղի է ունենում, երբ իրավունքները իրացվում են, նրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է կամ Բանկը հրաժարվում է այդ իրավունքներից: Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում է:

Վերանայված վարկեր

Որտեղ հնարավոր է, Բանկը փորձում է վերանայել վարկերը, քան բռնագանձել գրավը: Սա կարող է հանգեցնել վճարումների երկարաձուլման և վարկի մարման նոր պայմանների մասին համաձայնության: Երբ վարկի պայմանները վերանայված են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերանայում է վերանայված պայմաններով վարկերը, հանդգնելու համար, որ բոլոր համաձայնությունները պահպանված են և որ ապագա վճարումները կկատարվեն: Վարկերը շարունակում են մնալ արժեզրկման անհատական կամ խմբային գնահատման առարկա՝ օգտագործելով վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամուտներից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի դասակարգված կապիտալ գործիքների արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվում, այլ հաշվառվում է կապիտալի առանձին բաժնում, որպես՝ այլ համապարփակ եկամուտ: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

3.7. Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Չետզնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Չետզնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Չետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Չետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը («հակադարձ ռեպո») չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

3.8. Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը նյութ կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Ձուտ առևտրային եկամուտ» հոդվածում:

3.9. Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության սկզբում Բանկը ֆինանսական վարձակալությամբ տրամադրած ակտիվները հաշվառում է ներդրումների զուտ գումարով: Այս գործառնությունները ներկայացվում են որպես հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ: Ֆինանսական եկամուտը ճանաչվում է վարձակալության ընթացքում այնպես, որ ապահովի անփոփոխ պարբերական դրույք վարձակալության շրջանակներում չմարված զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսերը ներառվում են ստացվելիք գումարների սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Երբ վարձակալման պայմանագրերի դադարեցման արդյունքում Բանկի տիրապետության տակ է անցնում գրավի առարկան, այդ ակտիվները չափվում են իրացման զուտ արժեքի և պատմական ամորտիզացված արժեքների նվազագույնով:

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

3.10. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ	
	(տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-5	20-100
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5	20-100

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում:

3.11. Գուղվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը սկզբնապես ճանաչվում է որպես փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերություն:

Դուստր ընկերությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը ճանաչվում է գուղվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուղվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է խմբի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե՛ ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուղվիլը, պետք է

- իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուղվիլի վերլուծության տեսանկյունից խմբի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր
- մինչ միավորումը չգերազանցի գործառնական սեզմենտի սահմանումը համաձայն ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի:

Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուղվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

3.12. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված անորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն անորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Անորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն անորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ: (Համակարգչային ծրագրերի մշակման գծով ծախսերը (օրինակ դիզայն և նոր կամ նորացված ծրագրի թեստավորում) ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվներ, երբ Բանկը կարողանում է ցուցադրել ոչ նյութական ակտիվի ստեղծման տեխնիկական հնարավորությունն այնպես, որ այն հնարավոր լինի վաճառքի կամ օգտագործման, իր նտադրությունը ստեղծելու ոչ նյութական ակտիվ և այն օգտագործելու կամ վաճառելու, իր ունակությունը օգտագործելու կամ վաճառելու ոչ նյութական ակտիվը, այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու հնարավոր տնտեսական օգուտներ, աշխատանքներն ավարտելու բավարար միջոցների առկայություն և դրանց հստակ գնահատում: Ծրագրային ապահովման գծով այլ ծախսերը ճանաչվում են դրանց ծագման պահին:)

3.13. Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման ոչ թե դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով: Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսերը, նվազագույնով: Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի՝ հանած վաճառքից ծախսերը, հետագա ցանկացած աճ ճանաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով:

3.14. Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

3.15. Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

3.16. Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրող փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին հաճախորդների վարկերը, օվերդրաֆտները և այլ բանկային գործիքները ապահովելու նպատակով:

Ֆինանսական երաշխիքները ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ»-ում՝ որպես կոմիսիոն վճար: Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը յուրաքանչյուր երաշխավորության տակ պարտավորությունը չափում է ամորտիզացված վճարից և երաշխավորության արդյունքում առաջացած ցանկացած ֆինանսական պարտավորություն լուծելու համար անհրաժեշտ ելքերի լավագույն գնահատումից առավելագույնով:

3.17. Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

3.18. Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

3.19. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ, կամ մի խումբ համանման գործարքների օգուտի և վնասի համար, ինչպիսին հանդիսանում է Բանկի առևտրային գործունեությունը:

3.20. Սեզնետների ներկայացում

Գործառնական սեզնետը հանդիսանում է Բանկի բիզնես գործառնությունների բաղկացուցիչ մասը, որոնցից այն կարող է վաստակել եկամուտ և կատարել ծախսեր, ներառյալ Բանկի այլ որևէ բաղկացուցիչ մասի հետ կապված գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը: Գործառնական սեզնետները որոշելիս Բանկի ղեկավարությունը տարանջատում է Բանկի այն կոմպոնենտները, որոնք ներառված են ծառայությունների մատուցման մեջ (բիզնես սեզնետ) և որի համար առկա է ֆինանսական տեղեկատվություն: Բոլոր գործառնական սեզնետների գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են գործադիր տնօրենի կողմից՝ սեզնետին միջոցներ հատկացնելու որոշում կայացնելու համար և գնահատելու դրա կատարումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունների շրջանակներում Բանկի աշխարհագրական սեզնետները ներկայացված են հիմնվելով գործընկերների գտնվելու վայրի վրա՝ հիմնվելով ավելի շուտ տնտեսական ռիսկի, քան իրավաբանական ռիսկի վրա:

3.21. Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում:

Երրորդումային արժեթղթերի դասակարգում

Բանկի ներդրումային արժեթղթերը ներառում են ՀՀ ԿԲ, պետական և ոչ պետական պարտատոմսերը, ոչ պետական բաժնետոմսերը: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը դասակարգում է արժեթղթերը որպես ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է կապիտալում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Ածանցյալ գործիքներ

Ակտիվ շուկայում չհաշվառվող ֆինանսական ածանցյալ գործիքների իրական արժեքները սահմանվում են գնահատման մեթոդների կիրառմամբ: Ածանցյալ գործիքների գնահատումը ներառվում է մեկ արժուքային տոկոսադրույքի սվոպի, բազմարժուքային տոկոսադրույքի սվոպի գործարքներում և փոխարժեքի ֆորվարդային պայմանագրերում: Այս գործարքների իրական արժեքը սահմանվում է որպես հաստատուն դեբիտորական պարտքերի և լողացող պարտավորության ներկա արժեքների միջև տարբերություն կամ հակառակը: Լողացող պարտավորության ներկա արժեքը սահմանվում է ըստ գրոյական արժեկտրոնային կորից ստացված զեղչային գործոնների: Եթե գնահատման մեթոդները կիրառվում են իրական արժեքը սահմանելու համար, դրանք հաստատվում կամ պարբերաբար վերլուծության են ենթարկվում որակավորված մասնագետների կողմից՝ անկախ առաջացման պայմաններից: Այնքանով, որքանով գործնականում հնարավոր է, մոդելները կիրառում են միայն դիտարկելի տվյալները, այնուամենայնիվ, այնպիսի ոլորտներում, ինչպիսին պարտքային ռիսկն է (ինչպես սեփականատիրոջ, այնպես էլ պայմանագրային գործընկերոջ), փոփոխականությունները և կոռեկցիաները պահանջում են Ղեկավարության գնահատականը: Այս ապագա դրամական միջոցներից ցանկացածի գերազնահատումը և թերազնահատումը կարող է պահանջել այս ածանցյալների հաշվեկշռային արժեքների էական ճշգրտում:

Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություններ

Համապատասխան ՀՀՄՍ 5-ի «Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ և ընդհատված գործառնություններ», որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները պետք

է չափվեն հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, նվազագույնով: Բանկն օգտվել է անկախ գնահատողի ծառայություններից այդ ակտիվների արժեքի որոշման համար:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Վարկերի և այլ փոխատվությունների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է խնդրահարույց վարկերը և փոխատվությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Մասնավորապես, ղեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբեր լինել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի վարկերի և փոխատվությունների համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Բանկը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ, այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի ռիսկում, արդյունաբերության մեջ և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական միջոցների հոսքերի նվազումները:

**Ծանոթագրություն 3 Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ**

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Տոկոսային եկամուտ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	200,580	133,254	192,551
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերից և փոխառություններից	9,176,389	9,630,440	12,864,137
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	1,822,443	1,808,387	2,398,919
Տոկոսային եկամուտ «Ռեպո» պայմանագրերից	699,643	424,809	562,610
Այլ տոկոսային եկամուտ	65,060	47,859	84,361
ԸՆդամներ	11,964,115	12,044,749	16,102,578

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	4,025,255	2,629,317	3,807,890
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,890,195	3,476,127	4,270,941
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	577,561	219,303	331,429
Տոկոսային ծախսեր «Ռեպո» պայմանագրերի դիմաց	127,066	54,412	57,950
Այլ տոկոսային ծախսեր	41,038	61,453	64,773
ԸՆդամներ	6,661,115	6,440,612	8,532,983
Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	5,303,000	5,604,137	7,569,595

**Ծանոթագրություն 4 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ**

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Դրամարկղային գործառնություններից	98,986	80,326	116,813
Հաշվարկային ծառայություններից	497,867.00	469,919.00	669,927.00
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	13,151.00	2,700.00	11,064.00
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	149,117.00	118,297.00	166,896.00
Վճարային քարտերի սպասարկումից	319,993.00	314,107.00	431,883.00
Լոնբարդային վարկերի տրամադրումից եկամուտ			-
Այլ կոմիսիոն վճարներ	-	-	-
ԸՆդամներ	1,079,114	985,349	1,396,583

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	73,275	77,273	105,347
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	451,925	340,462	562,737
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	9,276	12,339	19,917
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	24,859	35,989	41,948
Այլ կոմիսիոն վճարներ	24,090	101,048	13,763
Ընդամենը	583,425	567,111	743,712

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	495,689	418,238	652,871
--	----------------	----------------	----------------

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Եկամուտ շահաբաժիններից	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-

**Ծանոթագրություն 5 Ջուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներ**

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	6,000	(258)	23,742
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-
աժանցյալներից	-	-	-
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	6,000	(258)	23,742
բաժնետոմսերից	(268,574)	(32,682)	(66,496)
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-
աժանցյալներից	-	-	-
Ընդամենը	(262,574)	(32,940)	(42,754)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից զուտ եկամուտ

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	42,409	(578,337)	(572,792)
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	42,409	(578,337)	(572,792)
աժանցյալներից	-	-	-

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	217,497	945,192	1,242,339
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	217,497	945,192	1,242,339
աժանցյալներից	-	-	-
Ընդամենը	259,906	366,855	669,547

Արտարժույթային գործառնություններից

	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017	01.01.2017-31.12.2017
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	803,844	669,026	926,420
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	212,064	59,195	78,556
Ընդամենը	1,015,908	728,221	1,004,976

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորներից և հուշադրամներից

	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017	01.01.2017-31.12.2017
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	145,301	46,672	66,696
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ծուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(58,324)	(53,946)	(66,684)
Ընդամենը	86,977	(7,274)	12

Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	1,100,217	1,054,862	1,631,781
---	------------------	------------------	------------------

Ծանոթագրություն 6 «Այլ գործառնական եկամուտներ»

Այլ գործառնական եկամուտ

	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017	01.01.2017-31.12.2017
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	313,197	548,500	669,098
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	17,985	1,048	(16,316)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	(34,985)	(37,970)	(33,043)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-	-
Այլ եկամուտներ	104,474	100,820	101,551
Ընդամենը	400,671	612,398	721,290

Ծանոթագրություն 7 «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017	01.01.2017-31.12.2017
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված			

մասնահանումներ	92,190	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(115,650)	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(23,460)	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		-	-
Պահուստի օգտագործում	46,048	-	-
Վերջնական մնացորդ	22,588	-	-

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017	01.01.2017-31.12.2017
Սկզբնական մնացորդ	25,273	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	229,041	119,770	159,839
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(72,518)	(107,491)	(119,255)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	156,523	12,279	40,584
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	13,204	(12,279)	(15,311)
Վերջնական մնացորդ	195,000	-	25,273

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառվածությունների գծով	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017	01.01.2017-31.12.2017
Սկզբնական մնացորդ	2,037,077	2,928,231	2,928,231
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	3,473,603	6,165,206	7,897,126
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(4,545,995)	(4,951,685)	(7,193,999)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(1,072,392)	1,213,521	703,127
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	688,719	(1,442,034)	(1,160,669)
Պահուստի օգտագործում	(142,908)	(318,961)	(433,612)
Վերջնական մնացորդ	1,510,496	2,380,757	2,037,077

Ներդրումների գծով	01.01.2018-30.09.2018	01.01.2017-30.09.2017	01.01.2017-31.12.2017
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	233,892	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	233,892	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	233,892	-	-

Այլ ակտիվների գծով	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Սկզբնական մնացորդ	24,144	35,044	35,044
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	1,057,811	682,000	948,052
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(1,023,207)	(743,482)	(987,567)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	34,604	(61,482)	(39,515)
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված զումարների վերադարձ		2,217	(4,877)
Պահուստի օգտագործում	(49,056)	37,166	33,492
Վերջնական մնացորդ	9,692	12,945	24,144

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Սկզբնական մնացորդ	-	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	390,884	-	-
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(361,477)	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	29,407	-	-
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված զումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-	-
Վերջնական մնացորդ	29,407	-	-

Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներից	(641,426)	1,164,318	704,196
--	------------------	------------------	----------------

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվություններում և ծանոթագրություններում բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների, ինչպես նաև հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների գծով ընդհանուր պահուստները մասամբ են ճանաչվել:

Ծանոթագրություն 8 Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	2,359,092	2,249,283	3,253,567
Ծախսեր սոցիալական ապահովության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	-	-	-
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	3,672	1,128	2,961
Գործուղման ծախսեր	32,441	28,627	41,515
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	358,370	343,811	458,183
Ապահովագրության ծախսեր	13,831	13,144	24,869
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	172,077	172,206	223,615
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և	275,025	273,495	342,044

անվտանգության գծով ծախսեր			
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	14,430	17,603	37,524
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	84,749	92,816	124,545
Տրանսպորտային ծախսեր	26,854	26,069	37,220
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	160,193	178,201	238,430
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	49,613	46,171	61,041
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	5,868	4,527	6,826
Այլ վարչական ծախսեր	43,922	41,332	64,389
Ընդամենը	3,600,137	3,488,413	4,916,729

* 2018թ. երրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 918 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը՝ 260.4 հազ.դրամ:

* 2017թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 872 և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը՝ 305.86 հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն 9 Այլ գործառնական ծախսեր

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	119	119
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	73,284	61,248	89,435
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	108,757	75,872	137,564
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	10,304	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	1,151,863	516,341	1,567,966
Կորուստներ նյութական ակտիվների արժեզրկոմից	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	90,667	231,401	312,127
Այլ ծախսեր*	123,754	160,459	224,918
Ընդամենը	1,558,629	1,045,440	2,332,129

Ծանոթագրություն 10 Վերահսկվող միավորումներում ներդրումներից զուտ շահույթ/ վնաս

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից	-	-	-
Համատեղ վերահսկվող միավորումներում ներդրումներից	-	-	-
Դուստր բանկերում ներդրումներից	-	-	-
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-

Ծանոթագրություն 11 Շահութահարկի գծով ծախս

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	450,000	321,078	655,545
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	-	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	9,361	(65,957)	(37,448)
Ընդամենը	459,361	255,121	618,097

	01.01.2018- 30.09.2018	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.2017- 31.12.2017	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	1,849,695	-	2,622,481	-
Շահութահարկ՝ դրույթաչափով	369,939	20	524,496	20
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով	-	-	-	-
Չհարկվող եկամուտներ	-	-	-	-
Չնվազեցվող ծախսեր	(30,747)	-	(10,925)	-
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում		-	56,444	-
Շահութահարկի գծով ծախս	120,169	-	48,082	-
Ընդամենը	459,361	-	618,097	-

	Մնացորդը 31.12.2017թ. դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը 30.09.2018թ. դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	164,391	13,821	85,690	263,902
Շահութավնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	-	-	85,690	85,690
Հիմնական միջոցների գծով	-	-	-	-
Այլ ակտիվների գծով	-	-	-	-
Ստեղծված պահուստների գծով	-	-	-	-
Այլ պարտավորությունների գծով	164,391	13,821	-	178,212
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	282,968	23,182	-	324,148
Շահութավնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	(17,998)	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	234,510	-	-	234,510
Հիմնական միջոցների գծով	-	-	-	-
Այլ ակտիվների գծով	23,209	22,890	-	46,099
Այլ պարտավորությունների գծով	43,247	292	-	43,539
Ջուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(118,577)	(9,361)	85,690	(60,246)

Ծանոթագրություն 12 Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	2,322,876	1,736,343	2,004,386
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	2,322,876	1,736,343	2,004,386
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,760,731	1,760,731	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	1.32	0.99	1.14

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	01.01.2018- 30.09.2018	01.01.2017- 30.09.2017	01.01.2017- 31.12.2017
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	1,980,119	1,890,950	2,024,700
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	1,980,119	1,890,950	2,024,700
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,760,731	1,760,731	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1.12	1.07	1.15

Ծանոթագրություն 13

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30.09.2018	31.12.2017
Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,523,538	6,137,212
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	680,996	1,476,652
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	16,604,756	29,647,732
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	522,500	620,000
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Դրամական միջոցների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(6,488)	-
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	25,325,302	37,881,596

*30.09.18թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը, որը կազմում է 10 958 903 հազ. ՀՀ դրամ:

**31.12.17թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը, որը կազմում է 14 433 703 հազ. ՀՀ դրամ:

**30.09.18թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները համդիսանում են Արթուր Կարապետյանի համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 522 500 հազ. ՀՀ դրամ:

**31.12.17թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտները հանդիսանում են Արթուրյան վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 620 000 հազ.ՀՀ դրամ:
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում

	01.01.2018	30.09.2018	01.01.2017	31.12.2017
Կանխիկ դրամական միջոցներ	6,137,212	7,523,538	9,486,724	6,137,212
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,476,652	680,996	1,688,349	1,476,652
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,647,732	16,604,756	37,035,863	29,647,732
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Դեպոզիտներ ՀՀ ԿԲ-ում	620,000	522,500	510,000	620,000
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ բանկերում	9	62	58	9
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	782,821	983,003	2,903,128	782,821
Դրամական միջոցների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	(6,488)	-	-
Ընդամենը	38,664,426	26,314,855	51,624,122	38,664,426

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ

	30.09.2018	31.12.2017
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-
Հուշադրամներ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 14 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2018	31.12.2017
ՀՀ բանկերում	9	9
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	429,626	711,129
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	553,430	71,692
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	983,065	782,830
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ ԿԲ-ում՝	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ՀՀ բանկերում՝	11,923,234	5,503,444
- վարկեր և ավանդներ	5,792,519	677,740
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	6,043,184	4,825,461
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ*	87,531	243
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝	206,771	768
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-

- ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ*	206,771	768
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում՝	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	13,217	3,621
Ընդամենը	12,143,222	5,507,833
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(16,100)	-
Ձուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	13,110,187	6,290,663

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	6,022,314	6,026,122
- վարկեր և ավանդներ	1,020,352	2,492,555
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	4,981,371	3,418,199
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	20,591	115,368
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝	915,666	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	915,666	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	346,781	1,255,711
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
այլ*	346,781	1,255,711
Հաշվեգրված տոկոսներ	14,101	15,270
Ձուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,298,862	7,297,103
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(195,000)	-
Ձուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների և բանկերի նկատմամբ նկատմամբ	7,103,862	7,297,103
Ձուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների և բանկերի նկատմամբ նկատմամբ	20,214,049	13,587,766

*30.09.18թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 87 531 հազ.ՀՀ դրամ:

*31.12.17թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 110 392 հազ.ՀՀ դրամ:

**30.09.18թ. դրությամբ դեպոզիտային և ֆինանսական կազմակերպությունում 70 965 հազ.ՀՀ դրամ (147.03 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ, 190 188 հազ.ՀՀ դրամ (394.0 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար, Ինտերակտիվ Բրոկերս ՍՊԸ-ում 14 152 հազ.ՀՀ դրամ (29 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար և 1 068 հազ.ՀՀ դրամ (1.9 հազ եՎՐՈ) գումար հաճախորդների համար արժեթղթեր ձեռք բերելու համար:

**31.12.17թ. դրությամբ դեպոզիտային և ֆինանսական կազմակերպությունում 70 772 հազ.ՀՀ դրամ (146.2 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ և 190 735 հազ.ՀՀ դրամ (394.0 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար:

Ծանոթագրություն 16

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	30.09.2018	31.12.2017
Վարկեր,այդ թվում՝	95,801,857	92,709,310
ՀՀ Կառավարությանը	3,207,260	3,820,903
տեղական ինքնակառավարման մարմիններին	-	-
հիպոթեքային	16,812,098	16,677,709
Օվերդրաֆտ	7,388,665	7,622,257
Վարկային քարտեր	13,889,416	15,646,331
Ֆակտորինգ	32,080	4,141,700
Ֆինանսական լիզինգ	299,120	320,771
Հետգնման պայմանագրեր	171,274	50,565
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	-	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ և ստացվելիք վճարներ	600,361	709,286
Ընդամենը վարկեր	118,182,773	121,200,220
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(1,510,496)	(2,033,077)
Ընդամենը զուտ վարկեր	116,672,277	119,167,143

30.09.18թ. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված, ինչպես նաև Բանկի և վերջիններիս հետ համատեղ ծրագրերի միջոցներով տեղաբաշխվել է 51 056 557 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 1 981 հատ վարկ:

31.12.17թ. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված, ինչպես նաև Բանկի և վերջիններիս հետ համատեղ ծրագրերի միջոցներով տեղաբաշխվել է 51 009 554 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 2 177 հատ վարկ:

30.09.2018.թ. դրությամբ անհուսալի վարկերի 5.08% կազմում են մինչև 01.01.2005թ. դուրս գրված վարկերը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30.09.2018		31.12.2017	
	գումար	վարկառուների քանակ	գումար	վարկառուների քանակ
Բանկեր	7,491,313	4	5,503,201	4
Ֆինանսական կազմակերպություններ	6,001,723	46	5,936,021	56
Պետական ձեռնարկություններ	3,240,555	18	4,426,196	17
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	63,863,472	1,193	64,872,543	1,147
խոշոր ձեռնարկություններ	17,547,488	108	23,061,842	114
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	46,315,984	1,085	41,810,701	1,033
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	41,632,784	31,192	42,271,179	31,348
սպառողական վարկեր	8,419,028	19,117	7,650,270	18,509
հիփոթեքային վարկեր	16,812,098	1,314	16,677,709	1,312
վարկային քարտեր	13,831,609	8,886	15,604,784	9,834
այլ վարկեր	2,570,049	1,875	2,338,416	1,693
Անհատ ձեռնարկատերեր	8,845,601	1,070	8,921,016	1,176
Հաշվեգրված տոկոսներ	626,955	-	728,177	-
Ընդամենը	131,702,403	33,523	132,658,333	33,748
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(1,715,110)	-	(2,058,350)	-
Ընդամենը զուտ վարկեր	129,987,293	33,523	130,599,983	33,748

30.09.2018թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 36 649 748 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 27.94%-ը և նորմատիվային կապիտալի 108.98%-ը:

31.12.2017թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 31 062 996 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 26.38%-ը և նորմատիվային կապիտալի 108.64%-ը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	30.09.2018	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2017	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	17,801,686	15.14	19,589,445	16.26
Գյուղատնտեսություն	2,679,088	2.28	2,492,804	2.07
Շինարարություն	9,015,392	7.67	8,447,924	7.01
Տրանսպորտ և կապ	4,163,653	3.54	4,638,589	3.85
Առևտուր	22,281,535	18.95	25,371,949	21.06
Սպառողական	22,210,033	18.89	23,175,039	19.23
Հիփոթեքային վարկեր	16,812,098	14.30	16,677,709	13.84
Սպասարկման ոլորտ	9,501,966	8.08	7,085,049	5.88
Այլ	13,116,961	11.16	13,012,426	10.80
Հաշվեգրված տոկոսներ	600,361	-	709,286	-
Ընդամենը	118,182,773	100.00	121,200,220	100.00

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30.09.2018	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2017	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	117,465,132	99.90	120,427,234	99.95
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	36,376	0.03	41,823	0.03
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	80,904	0.07	21,877	0.02
Հաշվեգրված տոկոսներ	600,361	-	709,286	-
Ընդամենը	118,182,773	100.00	121,200,220	100.00

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության	30.09.2018	31.12.2017
Անշարժ գույք	79,538,993	80,633,930
Շարժական գույք	489,071	447,849
Շրջանառու միջոցներ	408,657	395,548
Կազմակերպությունների և Ֆիզիկական անձանց երաշխիքներ	8,618,776	6,717,547
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու ջարդոն	7,474,571	7,047,506
Դրամական հոսքեր	15,879,866	19,945,478
Դրամական միջոցներ	2,126,672	1,892,372
Արժեթղթեր	3,178,309	3,853,138
Այլ	467,858	266,852
Ընդամենը վարկեր	118,182,773	121,200,220

Ծանոթագրություն 17

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	30.09.2018	31.12.2017
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	25,961,719	25,840,497
- գանձապետական պարտատոմսեր	25,961,719	25,840,497
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲ+(Բա1) և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(36,833)	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	25,924,886	25,840,497

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	30.09.2018		31.12.2017	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	6,534,941	85,780	3,150,307	85,780
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	6,534,941	-	3,150,307	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	85,780	-	85,780
- այլ	-	-	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(197,014)	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	6,337,927	85,780	3,150,307	85,780

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	30.09.2018		31.12.2017	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	224,977	-	250,303	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	224,977	-	250,303	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	1,342	-	1,342
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	1,342	-	1,342
- այլ	-	-	-	-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	(45)	-	-	-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	224,932	1,342	250,303	1,342

Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր վերագնահատում	-	(89,991)
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	32,574,867	29,238,238

Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	32,574,867	29,238,238
---	------------	------------

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 30.09.18թ. դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ» ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	60,715	6.25
«ԱՔՈԱ ՔՐԵԴԻՏ ՈՒՓՈՐԹԻՆԳ» ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	25,065	4.69
«ՍՎԻՖԹ» համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	30.12.16.թ.	1,342	0.0
Ընդամենը				87,122	

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 31.12.17թ. դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
«ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ» ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	60,715	6.25
«ԱՔՈԱ ՔՐԵԴԻՏ ՈՒՓՈՐԹԻՆԳ» ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	25,065	4.69
«ՍՎԻՖԹ» համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	30.12.16.թ.	1,342	0.0
Ընդամենը				87,122	

2017թ. և 2018թ. երրորդ եռամսյակում մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները բացակայում են:

2017թ. և 2018թ. երրորդ եռամսյակում ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում չեն կատարվել:

Ծանոթագրություն 20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա - միջոցներ	Վարձ. գույքի բարելավումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	4,280,120	2,431,418	1,426,387	319,825	401,113	729,328	9,588,191
Սկզբնական մնացորդի ճշգրտում	994	(486)	(24,168)	159			-23,501
Ավելացում	9,648	374,707	232,507		68,887	467,949	1,153,698
Օտարում		(6,769)	(6,457)	(65,219)	(67,848)		(146,293)
Վերադասակարգում			90	(181)	(191)		(282)
Դուրսգրում		(1,461)	(41,358)	(103,982)	(56,660)		(203,461)
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	4,290,762	2,797,409	1,587,001	150,602	345,301	1,197,277	10,368,352
Մնացորդի ճշգրտում			(210)				(210)
Ավելացում	7,207	183,972	38,072	22,890	23,916	1,501	277,558
Օտարում			(17)				(17)
Վերադասակարգում							-
Դուրսգրում			(2,912)				(2,912)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	4,297,969	2,981,381	1,621,934	173,492	369,217	1,198,778	10,642,771
Կուտակված մաշվածություն							-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	567,583	1,787,421	1,054,969	274,724	227,508	352,303	4,264,508
Մնացորդի ճշգրտում		(416)	100		(100)		(416)
Ավելացում	118,651	272,858	177,380	21,512	24,179	75,029	689,609
Օտարում		(6,604)		(65,219)			(71,823)
Դուրսգրում		(1,461)	(41,050)	(103,982)	(56,660)		(203,153)
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	686,234	2,051,798	1,191,399	127,035	194,927	427,332	4,678,725
Մնացորդի ճշգրտում					7,643		7,643
Ավելացում	89,304	189,325	114,362	11,306	3,982	79,473	487,752
Օտարում							
Դուրսգրում			(2,920)				(2,920)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	775,538	2,241,123	1,302,841	138,341	206,552	506,805	5,171,200
Ջուտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3,522,431	740,258	319,093	35,151	162,665	691,973	5,471,571
Նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	3,604,528	745,611	395,602	23,567	150,374	769,945	5,689,627

Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	30.09.2018	31.12.2017
Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում	4,703,986	4,919,682
Կապիտալ ներդրումներ բանկի ոչ նյութական ակտիվներում	716,942	769,945
Ընդամենը	5,420,928	5,689,627

2018թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում շահագործումից դուրս 14 001 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:

2017թ. չորրորդ եռամսյակի ընթացքում շահագործումից դուրս 33 417 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:

Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	30.09.2018	31.12.2017
Բնագանձված գրավ	2,353,983	2,180,351
Շահագործումից հանված հիմնական միջոցներ	-	-
Ընդամենը	2,353,983	2,180,351

Ծանոթագրություն 21

Այլ ակտիվներ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	30.09.2018	31.12.2017
Ստացվելիք շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	461,958	418,658
Ընդամենը	461,958	418,658
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(4,620)	(4,187)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	457,338	414,471

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	30.09.2018	31.12.2017
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	22,963	75,562
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	-	-
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	8,485	2,017
Կանխավճարներ մատակարարներին	350,042	177,184
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	104,434	67,167
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	26,973	79,205
Ընդամենը	512,897	401,135
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(4,452)	(19,761)
Ընդամենը դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	508,445	381,374

Այլ ակտիվներ	30.09.2018	31.12.2017
Պահեստ	61,958	71,126
Բնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	27,894	15,976
Այլ ակտիվներ	1,533,474	319,020
Ընդամենը	1,623,326	406,122
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(620)	(196)

Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,588,489	1,201,771
------------------------------	------------------	------------------

Գուղվի	30.09.2018	31.12.2017
Գուղվի	4,404,337	4,404,337
Գուղվիի ամորտիզացիա	(1,537,745)	(880,867)
Ընդամենը գուղվի	2,866,592	3,523,470

Ընթացիկ հաշիվներ	30.09.2018	31.12.2017
ՀՀ կենտրոնական բանկ	1,346	986
ՀՀ բանկերի	188	672
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	1,534	1,658
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	1,385,882	1,524,890
-վարկեր	1,385,882	1,524,890
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ՀՀ բանկեր	3,043,944	1,466
-վարկեր և ավանդներ	-	-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	3,043,944	-
-սվոպ պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	1,466
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	2,532,340	2,162,067
-վարկեր և ավանդներ	2,532,340	2,162,067
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	768
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր և վարկանիշ չունեցող բանկեր	-	2,436
-վարկեր և ավանդներ	-	-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	2,436
Հաշվեգրված տոկոսներ	38,884	18,847
Ընդամենը	7,001,050	3,710,474
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
-ընթացիկ հաշիվներ	1,817,974	1,252,494
-վարկեր և ավանդներ	76,313,477	73,226,388
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	47,547	78,891
-հաշվեգրված տոկոսներ	1,102,542	1,115,145
Ընդամենը	79,281,540	75,672,918
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	86,284,124	79,385,050

30.09.2018թ. դրությամբ միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 32 065 984 հազ ՀՀ դրամ չափով վարկ:
31.12.2017թ. դրությամբ միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 32 691 396 հազ ՀՀ դրամ չափով վարկ:

Ծանոթագրություն 23

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	30.09.2018	31.12.2017
ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	371,495	632,475
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-վարկեր	691,650	691,767
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	76	78
-հաշվեգրված տոկոսներ	13,642	28,500
Ընդամենը	1,076,863	1,352,820
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	17,614,411	29,146,588
-ժամկետային ավանդներ	3,035,811	1,342,818
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	1,026,935	422,039
-հաշվեգրված տոկոսներ	128,948	22,926
Ընդամենը	21,806,105	30,934,371
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	691,908	770,168
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	39	39
-հաշվեգրված տոկոսներ	98	30
Ընդամենը	692,045	770,237
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	1,030,289	392,749
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	9,997	5,996
-հաշվեգրված տոկոսներ	13	8
Ընդամենը	1,040,299	398,753
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	-	1
-այլ	-	-
Ընդամենը	-	1
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	13,679,350	14,410,337
-ցպահանջ ավանդներ	67,497	111,630
-ժամկետային ավանդներ	26,131,759	32,894,495
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	219,371	417,505
-հաշվեգրված տոկոսներ	327,044	526,541
Ընդամենը	40,425,021	48,360,508
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	1,459,011	1,488,329
-ցպահանջ ավանդներ	58,048	61,451

-ժամկետային ավանդներ	3,208,683	3,738,259
-այլ	49,320	49,462
-հաշվեգրված տոկոսներ	26,129	35,501
Ընդամենը	4,801,191	5,373,002
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդներինկատմամբ	69,841,524	87,189,692

30.09.2018թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 3 400 247 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք միջոցներ:

31.12.2017թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 2 358 716 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք միջոցներ: միջոցներ:

Բանկի ավանդատուների թվաքանակը

	30.09.2018	31.12.2017
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք, հիմնարկներ	22	16
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք, հիմնարկներ	1	-
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերեր	-	-
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերեր	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	4,447	4,975
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	87	110
Ընդամենը	4,557	5,101

Ծանոթագրություն 24

Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

	30.09.2018	31.12.2017
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ	-	-
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր	-	-
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	13,102,330	8,669,548
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Թողարկված այլ արժեթղթեր	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	125,882	64,282
Ընդամենը	13,228,212	8,733,830

23.07.18թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 9.5 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

11.06.18թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.25 % եկամտաբերությամբ 8 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

22.01.18թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.25 % եկամտաբերությամբ 8 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

04.12.17թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 24 ամիս ժամկետայնությամբ 5.75 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

04.12.17թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.75 % եկամտաբերությամբ 5 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

02.10.17թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.5 % եկամտաբերությամբ 5 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

28.10.16թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 6.5 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

22.07.16թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 24 ամիս ժամկետայնությամբ 13 % եկամտաբերությամբ 400 000 000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

17.06.16թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 7 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

Ծանոթագրություն 25

Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն

	30.09.2018	31.12.2017
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքներ`	-	-
-ֆյուչերս	-	-
-ֆորվարդ	-	-
-օպցիոն	-	-
-սվոպ	-	-
-այլ	-	-
Չեջավորման ածանցյալ գործիքներ	-	-
Այլ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 26 Վճարվելիք գումարներ

	30.09.2018	31.12.2017
Շահաբաժիններ	3,474	3,474
Հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերի գծով	-	-
Ավանդների ապահովագրության գծով	80,877	94,223
Ընդամենը	84,351	97,697

Ծանոթագրություն

Չետաձգված հարկային պարտավորություն

	30.09.2018	31.12.2017
Չետաձգված հարկային պարտավորություն		
Չետաձգված հարկային պարտավորություն	263,902	164,391
Չետաձգված հարկային ակտիվ	324,148	282,968
Ընդամենը	(60,246)	(118,577)

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն

	30.09.2018	31.12.2017
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		
Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով	500,354	755,254
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	405,000	397,453
Ընդամենը	95,354	357,801

Ծանոթագրություն 27

Այլ պարտավորություններ

	30.09.2018	31.12.2017
Այլ պարտավորություններ		
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	120	120
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	70,538	84,552
Այլ հաշվարկների գծով	10,594	-
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
-շահութահարկի գծով	95,354	269,316
-ԱԱՀ-ի գծով	6,355	2,870
-այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	95,283	41,908
-սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	5,165	12,360
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	701,483	678,010

Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	371,281	456,367
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համալրման գծով	-	-
Այլ պարտավորություններ	151,188	244,301
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	1,507,361	1,789,804

Ծանոթագրություն 28
Կանոնադրական կապիտալ

	30.09.2018	31.12.2017
Սովորական բաժնետոմսեր	8,803,655	8,803,655
Բաժնետոմսերի քանակը	1,760,731	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	5000 դրամ	5000 դրամ
Արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	-	-
Բաժնենասեր, փայեր	-	-
Բանկի կողմից ետ գնված բաժնետոմսերի գնման գումարը	-	-
Ետ գնված բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Ընդամենը	8,803,655	8,803,655

Բանկի կողմից արտոնյալ բաժնետոմսեր չեն թողարկվել, և սեփական բաժնետոմսերի ետգնում չի կատարվել:

30.09.2018թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	6,402,640	72.73%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և առևտուր
Բեգլարյան Բարսեղ Գերասիմի	1,614,095	18.33%	
Ռուբալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Ս.Ա. ՍԻԿԱՎ-ՍԻՖ	755,315	8.58%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն

31.12.2017թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
«Ֆլեշ» ՍՊԸ	6,402,640	72.73%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Բեգլարյան Բարսեղ Գերասիմի	1,614,095	18.33%	
Ռուբալ Իմպուլս Հիմնադրամ II Ս.Ա. ՍԻԿԱՎ-ՍԻՖ	755,315	8.58%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն

Կանոնադրական կապիտալի ավելացում (դրամական միջոցներով)	30.06.2018	31.12.2017
Սովորական բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	5000 դրամ	5000 դրամ

2017թ. և 2018թ. երրորդ եռամսյակում կանոնադրական կապիտալի նվազում հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի հաշվին չի կատարվել:

Ծանոթագրություն 29 Սեփական կապիտալի այլ տարրեր

	30.09.2018	31.12.2017
Էմիսիոն եկամուտ	8,031,745	8,031,745
Ընդամենը	8,031,745	8,031,745

Ծանոթագրություն 30 Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ այլ պարտավորություններ

Պահուստներ	30.09.2018	31.12.2017
-գլխավոր պահուստ	3,000,000	3,000,000
-վերազնահատման պահուստներ	-	-
-այլ պահուստներ	616,171	886,937
Կապիտալի այլ տարրեր	(146,110)	-
Ընդամենը	3,970,061	3,886,937

Ծանոթագրություն 30.1.Բանկի իրավական պարտավորությունները

30.09.2018թ. դրությամբ Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.2 Բանկի հարկային պարտավորությունները

30.09.2018թ. դրությամբ Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.3 Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ

	30.09.2018	31.12.2017
Չօգտագործված վարկային գծեր	12,234,599	13,728,697
Տրամադրված երաշխիքներ	2,072,093	1,068,643
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	209,274	84,552
Ընդամենը	14,515,966	14,881,892

Ծանոթագրություն 30.4 Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

	30.09.2018		31.12.2017	
	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ	Արտարժույթին համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը				
<i>Մինչև 1 տարի</i>	-	457,434	-	417,125
<i>1-5 տարի</i>	-	1,357,983	-	1,269,980
<i>5 տարուց ավել</i>	-	25,986	-	35,771
Ընդամենը	-	1,841,403	-	1,722,876

Ծանոթագրություն 2 Զբաղիված շահույթ (վնաս)

Զբաղիված շահույթ	30.09.2018	31.12.2017
-ընթացիկ տարվա	2,322,876	2,004,386
-նախորդ տարվա	13,932,975	12,428,589
Ընդամենը	16,255,851	14,432,975

Ծանոթագրություն 31

Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Բանկի հետ կապված անձինք են համարվում բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված՝ նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի հետ կապված անձանց հետ գործարքներն իրականացվել են՝ ելնելով գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ

Բանկի հետ կապակցված անձինք 30.09.18թ. և 31.12.17թ. դրությամբ այլ բանկերի նկատմամբ պահանջներ չեն ունեցել:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.09.2018				31.12.2017			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	1,732,957	58,146	215,660	2,006,763	-	290,876	95,498	386,374
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ	1,885,718	208,236	8,854,169	8,835,146	3,192,494	48,466	343,482	3,584,442
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխատվություններ	3,574,190	179,741	8,721,104	10,010,194	1,459,537	281,196	223,320	1,964,053
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ(համախառն)	44,485	86,641	348,725	479,851	1,732,957	58,146	215,660	2,006,763
Արժեզրկումից պահուստ	15,598	876	7,443	23,917	17,763	853	3,456	22,072
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	28,887	85,765	341,282	455,934	1,715,194	57,293	212,204	1,984,691
Տոկոսային եկամուտ	34,875	4,497	41,196	80,568	18,383	44,870	9,640	72,893
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30.09.2018				31.12.2017			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	5,608,309	45,440	351,492	6,005,241	2,530,863	7,549,937	451,923	10,532,723
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	114,022,371	506,512	12,700,329	127,229,212	148,555,315	33,941,558	7,396,312	189,893,185
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	115,913,113	495,007	12,728,952	129,137,072	145,477,869	41,446,055	7,496,743	194,420,667
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	3,717,567	56,945	322,869	4,097,381	5,608,309	45,440	351,492	6,005,241
Տոկոսային ծախս	59,667	1,111	10,873	38,842	24,204	201,874	18,044	244,122

Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.09.2018	31.12.2017
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	-	-
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-
Տոկոսային եկամուտ	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	30.09.2018	31.12.2017
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	-	824,537
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ	-	2,524,130
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	-	3,348,667
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-
Տոկոսային ծախս	-	46,618

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ նախորդ տասներկու ամիսների համար	30.09.2018	31.12.2017
Բանկի խորհրդին		
- աշխատավարձ	8,345	8,193
- պարգևատրում	-	-
-սոց. հատկացումներ	-	-
Բանկի գործադիր մարմնին	-	-
- աշխատավարձ	291,416	287,016
- պարգևատրում	3,070	3,770
-սոց. հատկացումներ	-	-
Ընդամենը	302,831	298,979

Ծանոթագրություն 32 Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի Խորհուրդը

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ռիսկերի կոմիտե

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունած համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման և իրականացման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ, որպեսզի ապահովեն կառավարման անկախ գործընթացը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Յուրաքանչյուր բիզնես ստորաբաժանման կազմի մեջ մտնում է ապակենտրոնացված բաժին, որը պատասխանատու է ռիսկերի անկախ վերահսկման համար, այդ թվում սահմանված սահմանաչափերի համեմատ ռիսկի ենթարկվածության չափերի վերահսկումը, ինչպես նաև նոր արտադրանքների և համակարգված գործընթացների ռիսկի գնահատումը: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Բանկի ֆինանսական ստորաբաժանում

Բանկի ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի անենաչափ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և շտկված հնարավորությունների մշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է «վատագույն դեպքերը», որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում

առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Տնօրինությանը, ռիսկերի կոմիտեին և բոլոր բաժինների ղեկավարներին: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արժեքը ներառյալ ռիսկը (VaR), իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների: Եռամսյակային կտրվածքով ավագ ղեկավարող անձնակազմը որոշում է պահուստի ստեղծման անհրաժեշտությունը վարկային կորուստների համար: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև խորհրդակցություն ղեկավարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է արժեքը ներառյալ ռիսկը VaR, ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տե՛ս ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

Ծանոթագրություն 32.1 Վարկային ռիսկ

Վարկերի ապահովվածությունը

Վարկային պորտֆելի ապահովվածությունը հանդիսացող գրավները ըստ տեսակի տարբերակում ենք՝ անշարժ գույքի գրավ, շարժական գույքի գրավ և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքային մնացորդի գրավ:

Որպես անշարժ գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ՀՀ տարածքում առավել իրացվելի գոտիներում առկա բնակարանները, բնակելի տները, հասարակական նշանակության շինությունները, արտադրական նշանակության շինությունները և հողատարածքները: Հիփոթեքային վարկավորման դեպքում բնակարանները և բնակելի տները (այգետնակները) ապահովագրվում են:

Որպես շարժական գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ավտոտրանսպորտային միջոցները, սարքավորումները, շինարարական տեխնիկան, հոսքագծերը, որոք ունեն շուկայում առավել իրացվելի արժեք:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների գրավադրման դեպքում գրավը ապահովագրվում է վարկի մնացորդի չափով:

Որպես ապրանքային մնացորդի և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքների գրավ կարող են հանդիսանալ առավել իրացվելի ապրանքատեսակները, պատրաստի ապրանքները, որոնք չունեն պիտանելիության սեղմ ժամկետներ և շուկայում սպառողների շրջանում ունեն մեծ պահանջարկ:

Որպես գրավ ընդունելի անշարժ գույքի որակական բնութագրիչներ կարող են հանդիսանալ վթարայնության կարգավիճակը, շինության արտաքին և ֆիզիկական մաշվածության ցուցանիշները, շինության կառուցման տարեթիվը և կոնստրուկցիան: Շարժական գույքի դեպքում հաշվի է առնվում գույքի ֆիզիկական վիճակը, թողարկման տարեթիվը, գույքի տեխնիկական հագեցվածությունը և մաշվածությունը: Ապրանքների որակական հատկանիշները որոշելիս հաշվի է առնվում արտադրող ֆիրմայի վարկանիշը և տվյալ ապրանքի պատրաստման ժամանակ օգտագործված նյութերի որակը, շրջանառու միջոցների վրա ունեցած ազդեցության գործոնը:

Գրավի շուկայական արժեքը ազատ մրցակցության պայմաններում նմանատիպ և նույն պարամետրերով վաճառված գույքի համեմատության ժամանակ ստացված արժեքն է: Լիկվիդացիոն արժեքը շուկայում առավել սեղմ ժամկետներում գրավի արագ իրացման արժեքն է, որը ներկայացնում է առանց շուկայական ռիսկերի գրավի իրացումը: Վարկի տրամադրման ժամանակ որպես վարկի գումարի հաշվարկի հիմք է ընդունվում գրավի գնահատված լիկվիդացիոն արժեքը, ինչով բանկը սահմանափակում է վարկի ժամկետի ընթացքում գրավի արժեքի նվազման ռիսկը: Նշված ռիսկը նվազեցվում է նաև այն հանգամանքով, որ անշարժ և շարժական գույքերի գրավով ապահովված վարկերի դեպքում վարկ/գրավի գնահատված արժեք հարաբերակցությունը չի գերազանցում 80%-ը:

Վարկեր տրամադրելիս բանկը մեծ կարևորություն է տալիս վարկառուի նախկինում ունեցած վարկերի սպասարկման պատմությանը, կայուն եկամուտների առկայությանը, մասնագիտական պատրաստվածությանը, քանզի նպատակ ունենալով ձևավորել որակապես կայուն վարկային պորտֆել, վարկերը հնարավորինս բարձր իրացվելի գրավով ապահովված լինելու փաստից բացի, առաջնային նշանակություն ունի վարկառուի պարտաճանաչությունը և վճարունակությունը վարկի սպասարկման առումով, ինչի հետևանքն է 2018թ.-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ չաշխատող վարկերը կազմում են ընդհանուր վարկային պորտֆելի 1.29 (1 559 878 հազ.դրամ): Միաժամանակ նշենք, որ 30.06.18թ. դրությամբ վարկային ներդրումները կազմել են 118,182,773 հազ. դրամ՝ 31.12.17թ.-ի 120,757,053 հազ. դրամի փոխարեն, այսինքն՝ վարկային ներդրումներն նվազել են 2.13%-ով:

Պահուստավորումների համապատասխանությունը

Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստի ձևավորումը կատարվում է Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների պահանջների համաձայն:

Ռեպո և սվոպ գործարքները

2018-թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը կազմել է 100 938 875 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 37 632 473 հազ. դրամի դիմաց՝ աճելով 168.22%-ով: Տրամադրված սվոպ գործարքների ծավալը 2018թ. երրորդ եռամսյակում կազմում է 4 161 301 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 1 453 158 հազ. դրամի դիմաց:

Աշխատակազմը

Բանկի կողմից որակապես կայուն վարկային պերտֆելի ձևավորումը արդյունք է նաև համապատասխան բարձր մասնագիտական պատրաստվածություն ունեցող մասնագետների, ներդրված աշխատանքային էթիկայի և թիմային աշխատելառժի ունակության:

Վերահսկողություն (մոնիտորինգ) և վարկային ռիսկերի հայտնաբերում

Վարկերի սպասարկման բարձր որակը և ժամկետանց վարկերի բացակայությունը արդյունք է նաև վարկերի սպասարկման ընթացքում մշտական վերահսկողության, վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում վարկառուների հետ հարաբերությունների և մշտական կապի պահպանման, ինչի արդյունքում բանկը մշտապես տեղյակ է վարկառուի ֆինանսական վիճակից և անհրաժեշտության դեպքում արագ արձագանքում է իրավիճակի փոփոխություններին՝ ցուցաբերելով անհրաժեշտ օժանդակություն և խորհրդատվություն իրավիճակի կայունացման համար: Նշված միջոցառումները խիստ նպաստում են ժամանակին վարկային ռիսկերը բացահայտելուն և դրանք նվազեցնելուն կամ իսպառ վնասագերծելուն: Վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում մշտական հսկողություն է իրականացվում նաև վարկի նպատակային օգտագործման, վարկի ապահովման միջոցի՝ գրավի նկատմամբ, ինչը կատարվում է Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների կողմից: Վարկի նպատակային օգտագործման մոնիտորինգն իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության, վարկի օգտագործման ուղղությունների առանձնահատկությունների, վարկի կանխիկ և անկանխիկ գործարքների և այլն: Անշարժ գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է երեք ամիսը մեկ անգամ, առանձին դեպքերում՝ յուրաքանչյուր վեց ամիսը մեկ: Շարժական գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության՝ առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ:

Եթե շուկայում տեղի է ունեցել գնահատված անշարժ գույքի գների տատանում մոտ 20%-ի չափով, ապա ելնելով Բանկի շահերից՝ Բանկը կարող է պահանջել կատարել Գրավի վերագնահատում:

Եթե գրավի արժեքը էապես էժանացել է շուկայում, ապա Բանկի պահանջով Վարկառուն առաջարկում է ապահովել լրացուցիչ Գրավով, որը, Բանկի հետ համաձայնեցնելով, գրավադրվում է հիմնական գրավի հետ միասին:

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը՝ ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության

ՀՀ մարզեր	30.09.2018	31.12.2017
Երևան	97,096,685	99,758,881
Գեղարքունիքի մարզ	939,962	1,043,513
Շիրակի մարզ	4,044,002	3,813,538
Լոռու մարզ	2,149,702	2,176,392
Վայոց Ձորի մարզ	15,591	1,388
Արմավիրի մարզ	2,908,189	2,932,920
Սյունիքի մարզ	329,937	274,446
Տավուշի մարզ	801,954	621,358
Արագածոտնի մարզ	612,977	532,054
Կոտայքի մարզ	2,681,185	2,544,571
Արարատի մարզ	2,408,455	2,107,426
ԼՂՀ	4,076,421	5,329,629
Ընդամենը	118,065,060	121,136,116

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ
30.09.2018.

	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Հողվածի անվանումը					
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	20,478,252	683,780	4,154,303	15,455	25,331,790
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,427,953	1,455,565	5,186,760	137,283	20,207,561
Շահութ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	116,555,928	79,641	36,583	125	116,672,277
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեքիներ	32,348,593	-	226,274	-	32,574,867
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	13,275,660	960	3,723	292	13,280,635
Ընդամենը՝ ակտիվներ	196,086,386	2,219,946	9,607,643	153,155	208,067,130
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	14,515,222	601	58	85.00	14,515,966
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	18,632,214	2,937,570	64,498,149	216,191	86,284,124
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	77,576,499	2,137,259	1,374,618	1,981,360	83,069,736
Այլ պարտավորություններ	1,636,149	9,358	6,451	-	1,651,958
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	97,844,862	5,084,187	65,879,218	2,197,551	171,005,818
Զուտ դիրք	98,241,524	(2,864,241)	(56,271,575)	(2,044,396)	37,061,312

* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

31.12.2017.

Հողվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	34,055,776	716,717	3,102,734	6,369	37,881,596
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	11,513,097	1,410,716	627,732	36,221	13,587,766
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	119,104,126	21,559	41,458	-	119,167,143
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեքըներ	28,986,593	-	251,645	-	29,238,238
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	12,593,989	-	987	243	12,595,219
Ընդամենը՝ ակտիվներ	206,253,581	2,148,992	4,024,556	42,833	212,469,962
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	14,828,636	51,600	1,756		14,881,992
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15,596,675	81,974	63,436,146	270,255	79,385,050
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	89,780,282	2,472,286	2,567,880	1,103,074	95,923,522
Այլ պարտավորություններ	1,962,101	39,652	4,325	-	2,006,078
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	107,339,058	2,593,912	66,008,351	1,373,329	177,314,650
Զուտ դիրք	98,914,523	(444,920)	(61,983,795)	(1,330,496)	35,155,312

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ սեգմենտների և ռիսկայնության
30.09.2018

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Ընդամենը վարկեր, այդ թվում՝	117,263,906	33,221	191,005	73	727,862	179
1. Արդյունաբերություն	17,804,277	263	43,790	1	7,127	2
2. Գյուղատնտեսություն	2,662,275	1,883	12,049	3	18,159	6
3. Շինարարություն	9,057,002	72	-	-	-	-
4. Տրանսպորտ և կապ	4,175,817	62	-	-	-	-
5. Առևտուր	22,299,783	1,378	13,272	4	69,883	10
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	9,476,570	225	-	-	66,968	6
7. Ֆինանսական հատված	21,854,516	27,778	107,822	64	456,672	149
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	9,731,125	2,278	81,574	27	379,185	69
8.1 անշարժ գույքի գրավով	206,797	41	-	-	-	-
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	29,933,666	1,560	14,072	1	109,053	6
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	117,263,906	33,221	191,005	73	727,862	179

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության
30.06.2018

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր, այդ թվում՝	116,383,834	33,885	2,813,341	28	1,559,878	443
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	116,279,553	33,872	2,813,341	28	1,559,878	443
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	65,760	10	-	-	-	-
Ռուսաստանի Դաշնություն	56,811	9	-	-	-	-
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների),	38,343	2	-	-	-	-
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	16,128	1	-	-	-	-
Գերմանիա	22,214	1	-	-	-	-
Մեծ Բրիտանիա	-	-	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	178	1	-	-	-	-
Սիրիա	178	1	-	-	-	-
Ընդամենը	116,383,834	33,875	2,813,341	28	1,559,878	443

Ծանոթագրություն 32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Խորհուրդը սահմանել է ռիսկի ընդունելի սահմանաչափերը: Բանկը կիրառում է VaR (ռիսկային արժեքի) մեթոդը գնահատելու համար շուկայական ռիսկը և հնարավոր կորուստները՝ հիմնվելով մի շարք չափանիշների և շուկայի պայմանների փոփոխությունների մասին ենթադրությունների վրա: VaR-ը մեթոդ է, որն օգտագործվում է ֆինանսական ռիսկը չափելու համար՝ գնահատելով հնարավոր բացասական փոփոխությունը պորտֆելի շուկայական արժեքում որոշված վստահության մակարդակի և նշված ժամկետի համար: Բանկն օգտագործում է ամբողջական ոչ գծային VaR մոդել տոկոսադրույքների, գների տարբերությունների և տատնումների ռիսկերի համար: Այս հաշվարկները հիմնված են Մոնտե-Կառլոյի սիմուլացիաների վրա՝ ստացված փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մատրիցայից: Արտարժույթի փոխարժեքների հետ կապված VaR-ի համար Բանկն օգտագործում է փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մոդելը: Կապիտալի գործիքներին բնորոշ ռիսկը չափվում է օգտագործելով միագործոն մոդելը:

VaR մեթոդի նպատակները և սահմանափակումները

Բանկն օգտագործում է սիմուլացիոն մոդելներ առևտրային պորտֆելի շուկայական արժեքում փոփոխությունները գնահատելու համար, որոնք հիմնված են նախորդ հինգ տարիների պատմական տվյալների վրա: VaR մոդելները նպատակ ունեն չափել շուկայական ռիսկը նորմալ շուկայական միջավայրում: Մոդելը ենթադրում է, որ ռիսկի գործոններում յուրաքանչյուր փոփոխություն, որքազդում է նորմալ շուկայական միջավայրի վրա, ենթարկվում է նորմալ բաշխման: Բաշխումը հաշվարկվում է օգտագործելով երկրաչափական պրոգրեսիայով կշռված պատմական տվյալներ: VaR-ի օգտագործումն ունի սահմանափակումներ, որովհետև այն հիմնված է պատմական կորելիացիաների և շուկայական գների տատանումների վրա և ենթադրում է, որ ապագա գնային փոփոխությունները կենթարկվեն վիճակագրական բաշխման: Այն պատճառով, որ VaR-ը տեղեկատվության տրամադրման զգալիորեն կախված է պատմական տվյալներից և չի կարող հստակորեն կանխատեսել ռիսկի գործոններում ապագա փոփոխությունները, շուկայական մեծ փոփոխությունների հավանականությունը կարող է թերագնահատված լինել, եթե ռիսկի գործոնների փոփոխությունները չհամընկնեն նորմալ բաշխման ենթադրության հետ: VaR-ը կարող է նաև թերագնահատված կամ գերագնահատված լինել կապված ռիսկի գործոնների վերաբերյալ ենթադրությունների և նման գործոնների միջև հարաբերությունների հետ որոշ գործիքների համար: Չնայած, որ դիրքերը կարող թեն փոխվել օրվա ընթացքում, VaR-ը միայն ներկայացնում է պորտֆելների ռիսկը յուրաքանչյուր գործառնական օրվա փակման դրությամբ, և այն չի հաշվարկում այն վնասները, որոնք կարող են տեղի ունենալ 99% վստահության մակարդակից դուրս:

Գործնականում, ընթացիկ առևտրային արդյունքները կարող են տարբերվել VaR-ի հաշվարկներից և, մասնավորապես, հաշվարկը չի տրամադրում շահույթների և վնասների վերաբերյալ էական տեղեկատվություն անկայուն շուկայի պայմաններում: VaR մոդելների արժանահավատությունը որոշելու համար, ընթացիկ արդյունքները պարբերաբար վերահսկվում են VaR հաշվարկների համար օգտագործվող ենթադրությունների և չափանիշների ճշմարտացիությունը ստուգելու համար: Շուկայական ռիսկի դիրքերը նույնպես ենթարկվում են պարբերական սթրես թեստերի, համոզված լինելու համար, որ Բանկը կդիմակայի արտակարգ շուկայական իրադարձություններին:

VaR ենթադրություններ

Բանկի չափած VaR-ը 99% վստահությամբ գնահատում է պոտենցիալ վնասը, որ չի սպասվում որ կգերազանցվի, եթե ընթացիկ շուկայական ռիսկի դիրքերը անփոփոխ մնան մեկ օրվա ընթացքում: 99% վստահության միջակայքի օգտագործումը նշանակում է, որ մեկ օրվա կտրվածքով, VaR-ի արժեքը գերազանցող վնասները պետք է լինեն միջինում ոչ հաճախ քան հարյուր օրը մեկ անգամ:

Քանի որ VaR-ը Բանկի շուկայական ռիսկի կառավարման բաղկացուցիչ մասն է, բոլոր առևտրահիյն գործառնությունների համար սահմանվել են VaR սահմանաչափեր, և ռիսկի չափերը վերանայվում են ամեն օր ղեկավարության կողմից:

Արտարժույթային ռիսկ

Բանկը արտարժույթային ռիսկի հաշվարկն իրականացնում է ՎաՌ մեթոդաբանության համաձայն: Այդ նպատակով վերցվում են արտարժույթային փոխարժեքների համապատասխան ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը և արտարժույթային ՎաՌ-ը (99% լստահության մակարդակի պայմաններում), որի հիման վրա հաշվարկվում է Բանկի տվյալ օրվա արտարժույթային ռիսկը:

30.09.2018

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	18,821,230	5,811,325	699,235	25,331,790
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,453,096	9,491,019	263,446	20,207,561
Շահութավճարվող վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	34,420,416	82,236,418	15,443	116,672,277
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեթղթեր	24,192,155	8,382,712	-	32,574,867
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	11,606,939	1,670,256	3,440	13,280,635
Ընդամենը՝ ակտիվներ	99,493,836	107,591,730	981,564	208,067,130
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	5,674,241	8,801,970	39,755	14,515,966
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23,070,977	63,080,327	132,820	86,284,124
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	33,976,239	35,549,569	315,716	69,841,524
Վճարվելիք գումարներ	84,351	-	-	84,351
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	2,025,216	11,202,996	-	13,228,212
Այլ պարտավորություններ	1,446,767	120,670	170	1,567,607
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	60,603,550	109,953,562	448,706	171,005,818
Զուտ դիրք	38,890,286	(2,361,832)	532,858	37,061,312

Արտարժույթային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների
30.09.2018.

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
- պահանջներ	-	-	-	-
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	768,471	37,916	317,898	1,124,285
- պահանջներ	-	598,454	546,869	1,145,323
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	(768,471)	560,538	228,971	21,038
Զուտ բաց դիրք*	38,121,815	(1,801,294)	761,829	37,082,350

31.12.2017

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,952,541	21,206,017	723,038	37,881,596
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,662,023	6,032,135	893,608	13,587,766
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	35,157,831	83,938,039	71,273	119,167,143
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեքըթեր	22,727,272	6,510,966	-	29,238,238
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	12,138,284	456,935	-	12,595,219
Ընդամենը՝ ակտիվներ	92,637,951	118,144,092	1,687,919	212,469,962
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	5,339,223	9,489,959	52,710	14,881,892
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16,842,694	62,500,740	41,616	79,385,050
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	38,242,125	48,489,081	423,117	87,154,323

Վճարվելիք գումարներ	97,697	-	-	97,697
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	1,417,398	7,351,791	-	8,769,189
Այլ պարտավորություններ	1,793,204	70,321	44,866	1,908,391
Ընդամենը` պարտավորություններ	58,393,118	118,411,933	509,599	177,314,650
Ջուտ դիրք	34,244,833	(267,841)	1,178,320	35,155,312

**«I խմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են` ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Շվեյցարական ֆրանկ, ճապոնական Իեն:

** «II խմբի արտարժույթի» կազմում ներառված են` Ռուսաստանյան ռուբլի, Ուկրաինական գրիվնա, ՄԱԷ դիրխամ, Վրացական լարի:

Արտարժույթային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների

31.12.2017

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
-պահանջներ	-	-	-	-
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	1,927,225	3,923,681	-	5,850,906
-պահանջներ	3,884,000	1,938,823	48,800	5,871,623
Ջուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	1,956,775	(1,984,858)	48,800	20,717
Ջուտ բաց դիրք*	36,201,608	(2,252,699)	1,227,120	35,176,029

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում

2018թ. երրորդ եռամսյակում տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների միջին կուտակային ճեղքվածքը դրական է 5 469 902 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի բացասական 4 084 798 հազ. դրամի դիմաց, այսինքն՝ բանկի զգայունությունը ըստ ակտիվների աճել է: Միջին կուտակային ճեղքվածքը 2018թ-ի երրորդ եռամսյակում նախորդ եռամսյակի համեմատ աճել է 1 385 104 հազ. դրամով:

30.09.2018թ.-ի դրությամբ տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցությունը 30.06.2018թ.-ի համեմատ աճել է 0.71 տոկոսային կետով՝ կազմելով դրական 103.13%՝ նախորդ եռամսյակի բացասական 102.41% -ի դիմաց:

Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը և դրանց հարաբերակցության դինամիկան 2017թ.-2018թ.

ԱՄՍԱԹԻՎ	Կուտակային ճեղքվածք	Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցություն (%)
31.01.17.	(40,155,496)	79.51
28.02.17.	(46,339,719)	76.66
31.03.17.	(7,578,233)	94.15
30.04.17.	(8,784,763)	94.54
31.05.17.	(8,820,846)	94.23
30.06.17.	(3,272,183)	97.91
31.07.17.	(558,805)	99.64
31.08.17.	(3,285,077)	97.95
30.09.17.	130,914	100.08
31.10.17.	(3,557,238)	97.79
30.11.17.	2,539,094	101.56
31.12.17.	(1,965,761)	98.83
31.01.18.	(4,185,014)	97.65
28.02.18.	(1,458,037)	99.18
31.03.18.	2,646,476	101.57
30.04.18.	3,933,213	102.38
31.05.18.	1,707,015	101.02
30.06.18.	6,614,166	103.85
31.07.18.	4,107,291	102.34
31.08.18.	6,659,157	103.73
30.09.18.	5,643,258	103.32

Բանկը յուրաքանչյուր ամսվա (միջին օրական կտրվածքով) հաշվարկում է ներգրավված միջոցների (ռեսուրսների) արժեքը՝ կիրառելով սեփական մեթոդաբանությունը: Հաշվարկը իրականացվում է նաև առանձին՝ ըստ ժամկետային և ցպահանջ ներգրավված միջոցների: Արդյունքները յուրաքանչյուր ամիս քննարկվում են Բանկի ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի կողմից, և կիրառում են տեղաբաշխված միջոցների արժեքի (տոկոսադրույքի) որոշման համար:

30.09.2018

Հողվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	հյուսիս	հսկայական	հյուսիս	հսկայական	հյուսիս	հսկայական	հյուսիս	հսկայական	հյուսիս	հսկայական	հյուսիս	հսկայական
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկ., այդ թվում՝	10,288,053	5,542,397	121,683	1,500,945	-	608,717	-	27,901	-	241,980	-	34,069
- վարկեր	58,130	-	30,101	1,474,258	-	608,717	-	27,901	-	241,980	-	34,069
- ավանդ	-	4,846,115	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- հետգն. պայման..	10,229,923	696,282	91,582	26,687	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված անորոշագրված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառություններ, փոխառություններ, այդ թվում՝	171,519	7,033	668,585	3,010,278	2,077,901	1,041,031	4,336,655	10,150,762	9,977,174	9,921,660	17,542,701	59,277,474
- վարկեր	-	7,033	638,660	3,010,278	2,075,746	1,041,031	4,336,655	10,150,762	9,962,373	9,821,143	17,514,321	59,120,484
- ֆատկորինգ	-	-	29,925	-	2,155	-	-	-	-	-	-	-
- լիզինգ	-	-	-	-	-	-	-	-	14,801	100,517	28,380	156,990
- հետգնման պայմանագրեր	2,886,871	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շահութ./վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	28,707	2,271	172,276	44,747	41,671	57,722	22,121,510	5,304,145	1,828,662	3,119,926

երկարաժամկետ պարտք գործիքներ	-	-	28,707	2,271	172,276	44,747	41,671	57,722	22,121,510	5,304,145	1,828,662	3,119,926
Հետզման պայմ. գրավադրվ.արժեթղթ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	19,614	7,359	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	10,479,186	5,556,789	818,975	4,513,494	2,250,177	1,694,495	4,378,326	10,236,385	32,098,684	15,467,785	19,371,363	62,431,469

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	5,222,161	1,043,323	-	-	50,247	1,096,319	156,584	43,776	6,223,765	31,440,369	11,378,030	29,581,815
- վարկեր	1,400,706	-	-	-	-	1,096,319	-	43,776	948,660	31,242,283	11,378,030	29,581,815
- ավանդներ	775,997	1,043,323	-	-	50,247	-	156,584	-	5,275,105	198,086	-	-
- հետզման պայմ.եր	3,045,458	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	20,435,726	14,198,939	36,033	61,587	233,472	215,723	2,410,157	682,842	9,268,162	19,833,193	749,140	39,394
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	705,293	-
- ավանդներ	20,435,726	14,198,939	36,033	61,587	233,472	215,723	2,410,157	682,842	9,268,162	19,833,193	43,847	39,394
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	2,025,216	11,202,996	-	-
- այլ պարտատոմսեր	-	-	-	-	-	-	-	-	2,025,216	11,202,996	-	-
Ներգրված այլ միջոցներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	25,657,887	15,242,262	36,033	61,587	283,719	1,312,042	2,566,741	726,618	17,517,143	62,476,558	12,127,170	29,621,209
Զուտ դիրք	(15,178,701)	(9,685,473)	782,942	4,451,907	1,966,458	382,453	1,811,585	9,509,767	14,581,541	(47,008,773)	7,244,193	32,810,260

31.12.2017

Յուրաքանչեւ անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	հարյուր հազար	հազար արտասի	հարյուր հազար	հազար արտասի	հարյուր հազար	հազար արտասի	հարյուր հազար	հազար արտասի	հարյուր հազար	հազար արտասի	հարյուր հազար	հազար արտասի
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում` -վարկեր -ավանդ - հետզմ. պայմանագ. -այլ	6,495,824	3,031,136	-	965,543	-	163,798	-	964,698	1,081	244,900	1,126	38,610
	43,400	782,215	-	965,543	-	163,798	-	964,698	1,081	244,900	1,126	38,610
	-	448,597	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	6,452,424	1,800,324	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրվ. անորոշագրված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ, այդ թվում` - վարկեր - ֆատկորինգ -լիզինգ - հետզմ. պայմանագ. -այլ	2,070,162	16,041	5,746,900	1,085,469	2,269,841	806,884	2,442,485	11,882,476	8,248,963	11,198,286	14,379,480	59,020,156
	2,020,055	16,041	1,678,320	1,085,469	2,238,513	806,884	2,441,909	11,882,476	8,231,612	11,105,918	14,378,081	58,813,791
	-	-	4,068,580	-	31,328	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	576	-	17,351	92,368	1,399	206,365
	50,107	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շահութ./վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով` այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր, այդ թվում` - երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ Հետզմման	-	-	1,500	-	9,605	-	2,400,824	68,624	18,917,881	5,072,726	1,310,340	1,369,616
	-	-	1,500	-	9,605	-	2,400,824	68,624	18,917,881	5,072,726	1,310,340	1,369,616
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր												
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	26,640	52,565	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	8,592,626	3,099,742	5,748,400	2,051,012	2,279,446	970,682	4,843,309	12,915,798	27,167,925	16,515,912	15,690,946	60,428,382

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	709,916	543,564	-	-	100,534	2,075,898	784,033	100,352	6,422,095	28,396,715	8,798,421	31,369,289
- վարկեր	-	-	-	-	-	2,075,898	216	100,352	672,775	26,812,202	8,798,421	31,369,289
- ավանդներ	709,916	543,564	-	-	100,534	-	783,817	-	5,749,320	1,584,513	-	-
- հետգնման պայամանգրեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	25,894,346	20,676,940	87,002	159,174	216,490	418,271	971,522	1,101,610	9,101,941	26,367,496	741,683	35,475
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	720,267	-
- ավանդներ	25,749,749	20,676,316	87,002	159,174	216,490	418,271	971,522	1,101,610	9,101,941	26,367,496	21,416	35,475
-այլ	144,597	624	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	1,417,398	7,316,432	-	-
- այլ պարտատոմսեր	-	-	-	-	-	-	-	-	1,417,398	7,316,432	-	-
Ներգրված այլ միջոցներ	-	-	-	84,552	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	26,604,262	21,220,504	87,002	243,726	317,024	2,494,169	1,755,555	1,201,962	16,941,434	62,080,643	9,540,104	31,404,764
Զուտ դիրք	(18,011,636)	(18,120,762)	5,661,398	1,807,286	1,962,422	(1,523,487)	3,087,754	11,713,836	10,226,491	(45,564,731)	6,150,842	29,023,618

Տոկոսադրույքի ռիսկն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման համար կիրառվում է «Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելը» (GAP մոդել), որը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Տոկոսադրույքի փոփոխությունների նկատմամբ բանկի զգայունությունը գնահատելու համար հաշվարկվում է «ճեղքվածքի հարաբերակցություն» (GAP/ASSETS) ցուցանիշը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի հարաբերությունը ակտիվներին:

Տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների միջին տոկոսադրույքներ

Հոդվածի անվանումը	30.09.2017		31.12.2017	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	6.72	4.47	7.11	3.29
- միջբանկային վարկեր	-	2.75	-	1.50
- միջբանկային ռեպո	6.10	-	6.25	1.52
- միջբանկային տոկոսային սվոպ	-	-	-	1.50
- միջբանկային ավանդ	-	2.00	-	-
Հաճախորդներին ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխատվություններ	12.05	9.46	11.34	10.08
Շահութ./վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	9.41	6.06	9.41	6.27
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	8.27	6.30	8.61	5.56
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	9.02	4.44	10.32	4.96
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	9.50	5.90	10.50	6.15

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների պատճառով Բանկի ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության և դրա հետևանքով ֆինանսական կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Ծանոթագրություն 32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կորուստներ կրելու և/կամ ստանձնած պարտավորությունների չկատարելու հավանականությունն է, որն առաջանում է ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների ժամկետային կառուցվածքի ճեղքվածքի կամ ակտիվների վաճառքի սահմանափակ կամ ոչ շահավետ հնարավորությունների արդյունքում:

Իրացվելիության ռիսկը պարունակում է ռիսկերի հետևյալ երկու տեսակները՝ 1. Արժուքային ռիսկ, որն առաջանում է արժույթի շուկայական փոխարժեքի տատանման հետևանքով և իրենից ներկայացնում է արժուքային փոխարժեքների տատանումներից առաջացող դրամական կորուստների հավանականությունը:

2. Տոկոսադրույքի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատումն իրականացնում են Բանկի Վարչությունը, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և Գանձապետը՝ Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրավասությունների շրջանակներում և կարգով:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար Բանկը կիրառում է հետևյալ մեթոդները՝

1. Վերլուծվում են իրացվելիության ռիսկի սահմանափակման նպատակով Բանկում սահմանված ցուցանիշները և գնահատվում են դրանց մակարդակները.
2. Պարբերաբար դիտարկվում են Բանկի հաշվեկշռի կառուցվածքի փոփոխման միտումները, դրամական հոսքերի փաստացի և կանխատեսվող ծավալները, որի հիման վրա գնահատվում է իրացվելիության ռիսկը.
3. Իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման և պակասորդի ներգրավման գործընթացի արդյունավետության վերլուծություն և գնահատում.
4. Բանկի պարտավորությունների (այդ թվում՝ ավանդային բազայի) բազմազանեցման (դիֆերսիֆիկացիայի) մակարդակի վերլուծություն և գնահատում

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման և սահմանափակման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմատիվները՝

1. Բանկում կանխիկ դրամական միջոցների և ակտիվների նվազագույն հարաբերակցությունը (3%)
2. Բանկի արտարժույթային բաց դիրքի առավելագույն սահմանաչափը.
3. Բանկի ընդհանուր իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (25%)
4. Բանկի ընթացիկ իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (65%)
5. Ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանափակումները.
6. Բանկի կողմից տրամադրվող վարկային գծերի ընդհանուր ծավալ և Բանկի ընդհանուր կապիտալ առավելագույն հարաբերակցությունը (60%):

Իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Վարչության կողմից, որը՝

1. Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված քաղաքականություններով և կանոնակարգերով տրված իրավասությունների սահմաններում ապահովում է իրացվելիության կառավարմանն առնչվող սահմանաչափերի պահպանումը.
2. Հսկողություն է սահմանում և միջոցներ ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ.
3. Քննարկում և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ ներքին իրավական ակտերը:

Բանկի իրացվելիության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը, որը՝

- 1 Ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման, պակասորդի ներգրավման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ.
2. Կարճաժամկետ (մինչև 3 ամսվա կտրվածքով) ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման փաթեթի կառուցվածքի փոփոխության հետ կապված ընդունում է որոշումներ՝ հիմնվելով Բանկի անցած ժամանակաշրջանի գործունեության վերլուծության, կարճաժամկետ և միջին ժամկետի կանխատեսումների արդյունքների վրա.
3. Ընդունում է որոշումներ Բանկի ընդհանուր դրամային և արտարժույթային իրացվելիության ապահովման վերաբերյալ
4. Ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման ոլորտում Բանկի քաղաքականության իրագործումը:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարմանն առնչվող օպերատիվ, ամենօրյա խնդիրները յուրաքանչյուր օր Գանձապետի ներկայացմամբ քննարկվում են Բանկի Գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների (Գլխավոր հաշվապահի, Դիլինգ կենտրոնի տնօրենի, Վարկավորման և միջոցների ներգրավման, Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի գնահատման վարչությունների պետերի) մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը, որը - համակարգում է Բանկի այն ստորաբաժանումների աշխատանքը, որոնց գործառնություններն ազդում են իրացվելիության մակարդակի վրա, հսկում է ներբանկային դրամաշրջանառությունը

- ամփոփում և վերլուծում է իրացվելիության մակարդակի, դրամարկղային գործառնությունների վերաբերյալ պատասխանատու ստորաբաժանումների ամենօրյա տեղեկատվությունը և նախապատրաստում է միջոցների կառավարման վերաբերյալ առաջարկություններ

- ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման վերաբերյալ Բանկի Վարչության, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի որոշումների, Գործադիր տնօրենի հանձնարարականների կատարումը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար վերահսկվում են հետևյալ ցուցանիշները՝

-ՀՀ կենտրոնական բանկում թղթակցային հաշիվների և պարտադիր պահուստների միջոցները և ներդրված ավանդները

-Թանկարժեք մետաղների բանկային (ստանդարտացված) ձուլակտորները

-ՀՀ պետական պարտատոմսերը՝ ընթացիկ (շուկայական) արժեքով՝ բացառությամբ գրավադրված, ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի

-ռեզիդենտ և օտարերկրյա բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդները

-միջոցների ներգրավումը

-տրամադրված վարկերի մարումը

- ակտիվների վաճառքը

-տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները

-նախկինում անհուսալի ճանաչված և Բանկի հաշվեկշիռի դուրս գրված ակտիվների վերադարձը:

Բանկի իրացվելիության ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Բանկի Վարչության կողմից, որը վերահսկողություն է սահմանում և անհրաժեշտության դեպքում միջոցներ է ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ:

Բանկի իրացվելիության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը (այսուհետ՝ ԱՊԿՀ), որն ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի/պակասորդի, ներգրավման/տեղաբաշխման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ:

Բանկի իրացվելիության կառավարման ամենօրյա, ընթացիկ խնդիրները քննարկվում են Բանկի գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:

Բանկի իրացվելիության օպերատիվ, ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը՝ ղեկավարվելով սույն Կարգով, Բանկի Վարչության, ԱՊԿՀ-ի որոշումներով և հանձնարարականներով: Ներգրավման գործառնություններ իրականացնելիս հաշվի են առնվում ամենամյա բյուջեով սահմանված ռեսուրսների ծավալային համամասնությունները, կանխատեսվում են ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցներն ըստ ժամկետայնության, ըստ տեսակների՝ ձգտելով հնարավորինս տարբերակել և նվազեցնել ռիսկը:

Ակնթարթային իրացվելիությունը կառավարելիս նորմավորվում է նոստրո թղթակցային հաշիվների և դրամարկղի ռեսուրսների հարաբերակցությունը հաճախորդների ցպահանջ հաշիվների մնացորդների նկատմամբ /20%-ից ոչ պակաս/, որը գնահատվում է փաստացի և վիճակագրական տվյալների կանխատեսման հիման վրա , կարգավորվում է միջբանկային գործառնությունների միջոցով և հաշվարկվում է ամսվա կտրվածքով միջին օրեկան ցուցանիշի միջոցով: Ընթացիկ իրացվելիության ռիսկը կառավարելիս օգտվելով փաստացի և կանխատեսվող ցուցանիշների օրական շարժից՝ կիրառվում են համապատասխան վճարային օրացույցներ՝ հիմք ընդունելով հետևյալ չափանիշները.

-բանկի վճարահաշվարկային օրական պարտավորությունները,

- դրամական հոսքերի օրական շարժը,

- վարկերի, ավանդների, արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների օրական շարժը:

Ապահովվում է Բանկի ազատ ռեսուրսների վերաբաշխումը եկամուտ ձևավորող կենտրոնների միջև՝ հսկողություն սահմանելով և կառավարելով ներբանկային դրամաշրջանառությունը:

Բանկի վճարային դիրքի հսկումը՝ իրացվելի ակտիվների գումարի համապատասխանությունը վճարահաշվարկային պահանջարկին օրական և առաջիկա շաբաթվա կտրվածքով, իրականացնում է Գանձապետը:

Բանկի ընդհանուր իրացվելիության և ամենամյա բյուջեով հաստատված ակտիվապասիվային համամասնությունների պահպանման հսկողությունն իրականացվում է Բանկի Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը ամսական կտրվածքով վերլուծում է շեղումները և ներկայացնում Վարչության քննարկմանը:

Բանկի արտարժույթային դիրքի՝ գործող նորմատիվային դաշտին համապատասխանության հսկողությունն իրականացնում է Բանկի Դիլինգային կենտրոնը:

Բանկի իրացվելիության կառավարման նպատակով նոր գործիք կիրառելիս պատասխանատու ստորաբաժանումների կողմից սահմանված կարգով հաստատման են ներկայացվում անհրաժեշտ ընթացակարգերը և ներքին հսկողությունը, որով պետք է սահմանվեն գործիքի նկարագրությունը, նոր գործիքից հնարավոր կորուստների վերլուծությունը՝ հաշվի առնելով Բանկի իրացվելիության և ընդհանուր կապիտալի մակարդակները, ինչպես նաև այդ գործիքի գծով ռիսկերի գնահատման, հսկման և մոնիտորինգի գործընթացը:

30.09.2018թ.

Հողվածի անվանումը	Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,809,290							522,500	25,331,790
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	983,065	18,364,967	494,381	28,419	56,894	159,373	2,304	335,746	20,425,149
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	-	7,377,869	9,175,961	12,510,361	11,779,101	53,319,524	24,019,957	-	118,182,773
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	904,444	138,980	497,676	4,147,771	23,523,130	3,532,400	87,122	32,831,523
- Պետական արժեթղթեր	-	847,256	4	161,507	4,020,213	16,564,150	1,227,499	-	22,820,629
- Ռեպո համաձայնագրով վաճառված պետական արժեթղթեր	-	-	-	-	-	3,141,090	-	-	3,141,090
-Ոչ պետական արժեթուղթ	-	34,424	138,976	336,169	127,558	3,817,890	2,304,901	-	6,759,918
-Բաժնային ներդրումներ									
-Ածանցյալ գործիքներ	-	22,764				-		-	22,764
Այլ պահանջներ	1,510,210	616,328						500	2,127,038
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	27,302,565	27,263,608	9,809,322	13,036,456	15,983,766	77,002,027	27,554,661	945,868	198,898,273
Այդ թվում՝		-	-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	8,171,039	13,408,291	5,944,808	9,319,382	7,627,321	46,681,292	17,561,676	335,746.00	109,049,555
II խմբի արտարժույթով	828,079	141627	-	437	15,515	-	-	-	985,658
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,867,055	5,642,857	3,173,200	5,629,362	12,989,748	52,636,063	4,345,839	-	86,284,124

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	36,311,821	6,083,616	6,390,102	4,423,746	14,663,585	1,911,779	56,875	-	69,841,524
- ցպահանջ ավանդներ	34,634,589	-	-	-	-	-	-	-	34,634,589
- ժամկետային ավանդներ	-	6,083,616	6,390,102	4,423,746	14,663,585	1,911,779	56,875	-	33,529,703
- այլ	1,677,232	-	-	-	-	-	-	-	1,677,232
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	103,649	22,233	-	482,710	12,619,620	-	-	13,228,212
Այլ պարտավորություններ	125,374	1,262,172	79,405	-	95,354	-	-	-	1,562,305
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	12,234,599	332,106	965,438	735,658	75,956	172,209	-	-	14,515,966
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	38,304,250	13,092,294	9,664,940	10,053,108	28,231,397	67,167,462	4,402,714	-	170,916,165
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	15,658,339	4,539,981	5,563,988	7,130,350	19,926,617	56,412,852	710,624	-	109,942,751
II խմբի արտարժույթով	448,706	-	-	-	-	-	-	-	448,706
Ջուտ իրացվելիության ճեղքվածք	(11,001,685)	14,171,314	144,382	2,983,348	(12,247,631)	9,834,565	23,151,947	945,868	27,982,108
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	(7,487,300)	8,868,310	380,820	2,189,032	(12,299,296)	(9,731,560)	16,851,052	335,746	(893,196)
II խմբի արտարժույթով	379,373	141,627	-	437	15,515	-	-	-	536,952

31.12.2017թ.

Հողվածի անվանումը	Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	37,261,596	-	-	-	-	-	-	620,000	37,881,596
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	782,830	9,397,932	1,866,880	1,058,796	1,038	242,555	10,829	261,507	13,622,367
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխատվություններ	1,110,704	7,112,789	14,945,710	10,662,641	11,416,517	51,416,763	22,502,019		119,167,143
Արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	16,370	171,969	2,733,255	698,857	23,861,929	1,758,727	87,122	29,328,229
-շահութ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող				-	-	-	-	-	-
-իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող		16,370	171,969	2,733,255	698,857	23,861,929	1,758,727	87,122	29,328,229
-ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող				-	-	-	-	-	-
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված				-	-	-	-	-	-
Այլ պահանջներ	298,073	903,198			7,274	745,611	10,647,837	500	12,602,493
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	39,453,203	17,430,289	16,984,559	14,454,692	12,123,686	76,266,858	34,919,412	969,129	212,601,828
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	22,948,385	6,712,969	8,430,020	8,763,906	7,921,592	47,467,270	15,727,208	261,507	118,232,857
II խմբի արտարժույթով	1,005,362	610,234	44,855	11,760	14,418				1,686,629
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,368,412	1,621,423	5,147,556	4,414,351	9,340,860	52,526,120	5,000,929		79,419,651
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում	47,936,369	2,406,100	4,811,017	8,093,683	22,085,162	1,820,539	36,822	-	87,189,692
- ցպահանջ ավանդներ	46,408,824								46,408,824
- ժանկետային ավանդներ		2,406,051	4,811,017	8,093,683	22,085,162	1,820,539	36,822		39,253,274
- այլ	1,527,545	49							1,527,594
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով		44,699	19,583	1,452,300	400,000	6,817,248	-		8,733,830
Այլ պարտավորություններ	247,895	1,285,738	84,552	357,801					1,975,986
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	13,728,697	394,265	185,073	41,505	159,960	372,392			14,881,892
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	49,552,676	5,357,960	10,062,708	14,318,135	31,826,022	61,163,907	5,037,751	-	177,319,159
Այդ թվում՝			-	-	-	-	-	-	-
I խմբի արտարժույթով	21,055,080	2,985,055	7,925,120	8,485,034	24,958,060	51,021,076	2,017,887		118,447,312
II խմբի արտարժույթով	464,743		44,856						509,599
Ջուտ իրազվելիության ճեղքվածք	(10,099,473)	12,072,329	6,921,851	136,557	(19,702,336)	15,102,951	29,881,661	969,129	35,282,669
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	1,893,305	3,727,914	504,900	278,872	(17,036,468)	(3,553,806)	13,709,321	261,507	(214,455)
II խմբի արտարժույթով	540,619	610,234	(1)	11,760	14,418	-	-	-	1,177,030

Ծանոթագրություն 33 Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

2018թ. երրորդ եռամսյակում Բանկի բաժնետիրական կապիտալը չի ավելացել:

30.09.2018թ. դրությամբ Բանկի բաժնետիրական կապիտալը կազմված է 5 000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, թվով 1 760 731 հատ սովորական բաժնետոմսերից, որոնց ընդհանուր ծավալը կազմում է 8 803 655 հազ. ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշներ

2018թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	32,224,730	210,151,401	15.33	12.0
Փետրվար	32,180,405	205,336,219	15.67	12.0
Մարտ	32,409,542	212,356,740	15.26	12.0
Ապրիլ	33,028,149	210,916,675	15.66	12.0
Մայիս	33,116,371	207,221,700	15.98	12.0
Հունիս	33,385,577	213,449,562	15.64	12.0
Հուլիս	33,460,648	216,734,892	15.44	12.0
Օգոստոս	33,585,715	217,546,897	15.44	12.0
Սեպտեմբեր	33,628,943	217,876,206	15.43	12.0

2017թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	31,003,406	175,617,486	17.65	12.0
Փետրվար	30,620,203	178,031,449	17.20	12.0
Մարտ	30,891,943	178,915,632	17.27	12.0
Ապրիլ	31,143,639	183,724,003	16.95	12.0
Մայիս	31,277,004	181,917,249	17.19	12.0
Հունիս	31,143,639	183,724,003	16.95	12.0
Հուլիս	32,007,176	195,968,201	16.33	12.0
Օգոստոս	32,112,556	196,952,204	16.30	12.0
Սեպտեմբեր	32,372,835	198,130,295	16.34	12.0
Հոկտեմբեր	32,577,298	204,238,604	15.95	12.0
Նոյեմբեր	32,906,119	208,485,720	15.78	12.0
Դեկտեմբեր	32,868,267	213,067,138	15.43	12.0

Ստորև ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի:

30.09.2018

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	53,431,307	439,515	-	-
10%	12,254,553	384	-	1,225,494
20%	489,320	-	-	97,864
30%	468,138	-	-	140,441
35%	5,570,726	-	-	1,949,754
50%	11,222,175	-	-	5,611,088
75%	9,591,670	-	-	7,193,753
100%	31,943,970	2,735,558	-	34,679,527
110%	-	-	-	-

150%	85,066,734	4,164,714	-	133,847,172
200%	2,740,791	-	-	5,481,582
225%	-	-	-	-
Ընդամենը	212,779,383	7,340,171	-	190,226,674

31.12.2017

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Չետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	59,396,426	221,567	-	-
10%	7,427,864	-	-	742,786
20%	61,234	-	-	12,247
30%	1,132,116	-	-	339,635
35%	5,309,865	-	-	1,858,453
50%	5,734,568	-	-	2,867,284
75%	6,774,772	-	-	5,081,079
100%	36,795,520	1,785,696	-	38,581,216
110%	-	-	-	-
150%	85,286,768	3,832,339	-	133,678,661
200%	3,384,786	-	-	6,769,572
225%	-	-	-	-
Ընդամենը	211,303,919	5,839,602	-	189,930,933

Ծանոթագրություն 34 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՀՅՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը» պահանջների համաձայն:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝
 - հիմնականում ձեռք են բերվել ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով
 - կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար վկայություն կա կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ
 - սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես իրավական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիք, որի վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում՝ բացառությամբ անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառելու նտադրությամբ տրամադրվածներից:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնորոշման մոդելների կամ գեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

2017թ. և 2018թ. երրորդ եռամսյակի դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35 Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում

2017թ. և 2018թ. երրորդ եռամսյակում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալները բացակայում են:

Ծանոթագրություն 36. Ապաճանաչում

2017թ. և 2018թ. երրորդ եռամսյակի ընթացքում Բանկը չի ունեցել փոխանցված ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ կամ որոնց մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է «շարունակվող մասնակցություն»:

Ծանոթագրություն 37 Գրավադրված ակտիվներ

2017թ. և 2018թ. երրորդ եռամսյակի դրությամբ Բանկը գրավադրված ակտիվներ չի ունեցել:

Ծանոթագրություն 38. Ընդունված գրավ

30.09.2018թ. և 31.12.17թ. դրությամբ Բանկն ունի գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

	30.09.2018	31.12.2017
Արժեթղթեր	3,210,374	2,795,651
Թանկարժեք մետաղներ, ոսկու ջարդոններ և թանկարժեք քարեր	8,639,550	8,177,586
Անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	228,586,729	234,203,631
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	2,819,535	2,886,292
Դրամական միջոցներ	3,400,247	2,358,716
Այլ գրավ	18,372,773	19,275,133
Երաշխավորություններ	244,040,898	230,741,104
Ընդամենը	509,070,106	500,438,113

Ծանոթագրություն 39 Պարտավորությունների չկատարում/խախտում

Բանկը 2018թ.-ի երրորդ եռամսյակի և 2017թ.-ի ընթացքում չի ունեցել խախտումներ կամ պարտավորությունների չկատարման դեպքեր:

Գործադիր տնօրեն՝

Ա.Օսիպյան

Գլխավոր հաշվապահ՝

Տ. Գալստյան